

NR. 41 FORÅR 2009

K
I
N
A
B
L
A
D
E
T

KINABLADET

udgives af Dansk-Kinesisk Forening og udkommer fire gange om året (marts, juni, september og december). Foreningens medlemmer får bladet tilsendt gratis. Et årsabonnement på bladet uden medlemskab koster 200 kr.

Kinabladet er medlem af Foreningen af Danske Kulturtidsskrifter.

Dansk-Kinesisk Forening er af Københavns kommune godkendt som en folkeoplysende forening.

Redaktion:

Flemming Poulsen (ansvarshavende)
Fresiavej 3, 3450 Allerød. Tlf. 4817 4409
E-mail: redaktionen@dansk-kinesisk.dk
Mads Holst Jensen, Anette Kruse, Hanna Liv Leanderdal, Jette Mechlenburg, Signe Ptaszynski, Claus Seiden, Henrik Strube, Flemming Ytzen.

Layout: Torsten Valeur
Kalligrafi: Lan Wang Valeur

DANSK-KINESISK FORENING

blev stiftet 25. januar 1999. Dens formål er at være samlingssted for alle med interesse for Kina samt at formidle oplysning om Kina.

Vedtægter, indmeldelse og abonnements-tegning ved henvendelse til sekretæren.

Hjemmeside: www.dansk-kinesisk.dk

Formand: Jette Mechlenburg
Kolding Landevej 43, 7000 Fredericia
Tlf. 7594 0495
e-mail: sekretariatet@dansk-kinesisk.dk

Sekretær og kasserer: Lene Løgstrup
Engelholmvej 15, 2700 Brønshøj
Tlf. 6114 3340.
E-mail: sekretariatet@dansk-kinesisk.dk

Danske Bank 4820 1683 0593

Bogsalg og leje af skolekasser:
Gudrun Lindhard, Istedgade 27, 1.tv.,
1650 København V. Tlf. 3325 6262
E-mail: guan@kabelmail.dk

Mødegruppen:

Kjeld A. Larsen og Helle Willum Jensen
E-mail: sekretariatet@dansk-kinesisk.dk

Medlemskontingent:

Enkeltmedlemmer	230 kr
Parmedlemmer	290 kr.
Pensionister og studerende	140 kr.
Pensionistpar	195 kr.
Kollektivt medlemskab	345 kr.

ISSN 1600-1273

Tryk: Birkerød Bogtryk

KINABLADET NR. 41

Skrifttegnene for ocean.....	3
Digt af Huang Lihai, oversat fra kinesisk af Signe Ptaszynski	
Målet i Kina: Intelligent vækst.....	4
Søren Mark Jensen om et stort miljø- og naturprogram	
Baoding – en kinesisk lavenergi-by	7
Nette Kirkegaard om Kina og løsning på klimaproblemer	
Kulturrevolutionens ofre 42 år efter.....	10
Ma Jisen om 87-årig kinesers kamp for oprejsning til sin kone	
Kunsten og den fælles hemmelighed	13
Jette Mechlenburg om en kinesisk kunstudstilling i London	
2000 år med kinesiske ordbøger.....	14
Loránd-Levente Pálfi om ordbøger, leksika og encyklopædier siden Han-dynastiet	
Shakespeares op- og nedture i Kina	16
Alette Scavenius om kinesernes forhold til den store digter	
Kina som ny supermagt	19
Clemens Stubbe Østergaard om Kina i rollen som verdensmagt	
Kunsten at bevæge livskraften	22
Mette Feilberg om medicinsk Qigong	
Charter 08: Sådan bliver Kina et demokrati.....	24
Flemming Poulsen om forslag fra kinesiske intellektuelle	
Mange aktiviteter, lidt færre medlemmer	25
Jette Mechlenburgs beretning på Dansk-Kinesisk Forenings generalforsamling	
Richang shenghuo	26
Claus Seiden om begivenheder i kinesernes hverdag	
Arrangementer.....	Bagsiden

Forsiden

Siden sidste halvdel af 1800-tallet har kineserne stiftet bekendtskab med Shakespeares teaterstykker, opført af kinesiske skuespillere og tilpasset kinesiske traditioner. „Hamlet“ er blandt de forestillinger, der er opført i Kina. Skuespilleren Guo Ruiyue fra Shanghais Peking Opera Theatre spiller her rollen som Hamlets mor, Gertrude, da truppen fra Shanghai gæstede Kronborg i sommeren 2005. Læs referatet af Alette Scavenius' foredrag om Shakespeares op- og nedture i Kina. (PR-foto: Shanghai Peking Opera Theatre).

SKRIFTTEGNENE FOR OCEAN 大海

Digt af Huang Lihai, oversat fra kinesisk af Signe Ptaszynski
Fra digtsamlingen One's Fine Weather, 2008

Havet skifter til blå foran øjnene på dig
den lindrende blå farve
strækker sig til fiskens finner
og saltets forsigtige smil
det er af kærlighed til denne uperfekte verden
at de beskriver skrifttegnene for ocean
du og jeg er de sidste to bestanddele der færdiggør dem
som vi står tæt op ad hinanden
ligner vi de to strøg i tegnet for menneske
idet vi læner os op ad den bom vi fortæller hemmeligheder ved

大海的文字

大海在你看见时变蓝
宽阔眼睛的蓝
延伸造的翅膀
和盐的微笑
它们是对这个不完整的
世界的爱
抒写着大海的文字
你我是它们最后完成的
偏旁
紧紧靠在一起
像人字的两划
靠在我们说出秘密的
杆子上

Huang Lihai læser digte op. Huang Lihai bor i Guangzhou og arbejder som manuskriptforfatter for Guangzhou Song and Dance Ensemble. Han er desuden redaktør af tidsskriftet Poetry and People.

Dàhǎi de wénzì

Dàhǎi zài nǐ kànjian shí biàn lán
kuānwèi yǎnjīng de lán
yánshēn yú de chìbǎng
hé yán de wēixiào
tāmen shì duì zhège bù wánzhěng de
shìjiè de ài
shūxiě zhe dàhǎi de wénzì
nǐ wǒ shì tāmen zuìhòu wánchéng de
piānpáng
jǐnjǐn kào zài yīqǐ
xiàng rén zì de liǎng huà
kào zài wǒmen shuōchū mìmì de
zhùzi shàng

MÅLET I KINA: INTELLIGENT VÆKST

DANSKER BAG 18 NATUR- OG MILJØPROJEKTER

En dansk biolog og kultur-geograf, Søren Mark Jensen, har i 2½ år arbejdet i Kina som direktør for et stort internationalt samarbejdsprogram, der skal gøre det muligt for de kinesiske myndigheder at skåne miljøet og naturen, uden at det går ud over landets økonomiske vækst. Arbejdet begyndte i 2006. Først i 2011 kan man fastslå, i hvor høj grad målet er nået.

Af Flemming Poulsen

Søren Mark Jensen (yderst til højre) orienteres af sine medarbejdere om et af projekternes arbejdsplaner og fremgang. Projektet fokuserer på nogle af verdens største græssletter, som historisk blev dannet ved at horder af vildtlevende antiloper og yakokser i årtusinder græssede områderne. Græssletterne er nu ved at forsvinde og omdannes til ørken, bl.a. fordi de overudnyttes af geder, får og kreaturer. (Foto Søren Mark Jensen).

Kinas hastige vækst i de seneste årtier er gået hårdt ud over miljøet. Det har fået FN, EU og den kinesiske regering til i fællesskab at iværksætte det stort anlagte samarbejdsprogram i håb om, at det kan bane vej for en mere skånsom behandling af miljøet og naturen.

„Kina er omkring dobbelt så stort som Vesteruopa, og i dets store og folkerige lavlands- og kystområder står det ekstremt dårligt til med naturen og miljøet“, siger Søren Mark Jensen. „Det gælder for stort set hele den opdyrkede del af landet, hvor kineserne, selv ude i de mest afsides egne, bruger mere sprøjtegift og gødning per hektar, end vi gør i de vestlige lande“.

Industrien leder affald ud i floder og søer. Mange af disse vandområder er biologisk set næsten døde, der er ingen fisk, næsten ingen planter, næsten ingen insekter osv. Også fra byernes husholdninger udledes store mængder urensset spildevand.

Den kemiske luftforurening er meget mærkbar i by- og industriområder med luftvejslidelser, astmatiske sygdomme og øget risiko for kræft til følge.

Kinas miljø- og naturgæld

Når man taler om årsagerne til denne udvikling må man gå lidt tilbage i historien.

„Det er ikke mange år siden, Kina var et udpræget uland med stor fattigdom, hyppige naturkatastrofer og hungersnød, og det har i de senere årtier undergået voldsomme kulturelle og politiske ændringer. Kina har kun haft omkring 20-30 år til at gennemføre en industriel vækst, som vi i Danmark brugte hundrede år på at gennemføre“.

Den hastige vækst er gået ud over naturen og miljøet. Det er gået stærkt, og man har ikke været opmærksom på de negative sider af væksten, dens ødelæggelse af miljøet og naturen. Men nu er myndighederne begyndt at tage affære.

„Præsident Hu Jintao taler nu om nødvendigheden af at udvikle „en økologisk civilisation“ og lægger generelt stigende vægt på at få en bedre

balance i samfundsudviklingen“, siger Søren Mark Jensen. „Der er ingen tvivl om, at regeringen og den store og stærkt voksende middelklasse er blevet klar over, at miljøproblemerne er blevet voldsomme, at der må gøres noget ved dem – at man på nogle områder betaler for høj en pris for den økonomiske vækst. Kineserne har på grund af væksten fået en stor miljø- og naturgæld, som de nu skal til at betale af på, og det er en gældssætning, som bør håndteres og nødig skulle fortsætte med at stige – det vil give uoverskuelige problemer, ikke blot for kineserne selv, men også for nabolandene og resten af verden“.

Den kinesiske offentlighed forlanger efterhånden også højløyd, at myndighederne må skride ind over for fx industriens manglende hensyntagen til miljøet. Antallet af demonstrationer stiger og rettes mod lokale politikere og fabriksejere, når det bliver kendt, at floderne er forgiftede af kemikalier, eller at syrerregn og anden luftforurening ødelægger afgrøder i køkkenhaver og på marker.

„I hvor høj grad myndighederne påvirkes af demonstrationerne er det umiddelbart svært at vurdere“, siger Søren Mark Jensen. „Myndighederne har jo både stor autoritet og meget styr på, hvad offentligheden får af informationer. Det gælder også informationer til eksperter og samarbejdspartnere, som jeg jo var en af i Kina. Man får blot nogle glimt af virkeligheden, man prøver at danne sig et overblik, men man skal være forsigtig med at tro, at man har fået hele historien. Mens fabriksejere bagatelliserer problemerne, og de lokale myndigheder også ofte reagerer negativt på de folkelige protester, er der ingen tvivl om, at politikere og centralregeringen holder et vågent øje med befolkningens reaktioner“.

Hvor slemt det står til med forvaltningen af vandressourcerne er både Den Gule Flod og Yangtze-floden eksempler på. Den Gule Flod er nu på grund af uhæmmet forbrug af vand i industrien, til kunstvanding mv. i store dele af året helt tør i sine nedre løb, og mens Søren Mark Jensen arbejdede i Kina, uddøde Yangtze-delfi-

nen, en stor delfin-art, som kun levede i Yangtze. Yangtze-delfinen er det eneste store pattedyr, der er uddød på kloden i nyere tid.

Ansvar for luftforureningen
Kina er for nylig blevet verdens største udleder af kuldioxid.

„Da jeg kom derud i april 2006, fik vi at vide, at der hver uge blev taget et nyt kulfyret kraftværk i brug i Kina. Da jeg rejste hjem i august 2008, hed det sig, at antallet nu var tæt på to om ugen. Det lyder sandsynligt. Der er utroligt mange kulkraftværker rundt om i Kina, 70 pct. af landets energiforbrug dækkes ved hjælp af kul. Der er kolossale mængder af kul til rådighed, kul er billigt – og forurenende. Kineserne forklarer, at landets økonomiske situation betinger, at man bruger landets egne, billige fossile brændstoffer. Så selv om Kina importerer olie og naturgas, vil størstedelen af energiforbruget også i de kommende årtier blive dækket af kul“, mener Søren Mark Jensen. Den kinesiske regering har selv oplyst, at i hvert fald frem til 2030 bliver det svært at lave radikalt om på Kinas energistruktur og forbrugsmønster.

„Kul eller ikke kul, det er jo ikke kineserne, der har ødelagt klimaet, det er USA, Europa og de andre rige lande“, fastslår Søren Mark Jensen. „Kineserne mener, at de også må have lov til at gennemløbe en længere vækstperiode, før det er dem der skal redde verden. Det er et grundsyn hos kineserne, som det er svært at argumentere imod. Hvis verden skal lave aftaler med Kina om klimaet, naturen og miljøet, er det vigtigt at få Kina med i den gruppe af lande, der virkelig satser på at nedbringe CO₂-udslippet. Og så må omverdenen også være parat til at gå foran og yde noget. Hvis vi gør det, er det muligt at vi kan forhandle med kineserne, så de påtager sig en del af ansvaret“.

Et økologisk regnestykke

Når man tager i betragtning, at Kina er verdens folkerigeste nation med 1,3 mia. mennesker, er kinesernes „økologiske fodspor“ – forbruget af verdens ressourcer og ødelæggelse af

miljøet – stort, men ikke så stort per person som hos os i Vesten, konstaterer Søren Mark Jensen. „Den enkelte kineser forurener jo langt fra så meget som den enkelte dansker. Den gennemsnitlige kineser spiser kun halvt så meget kød som en dansker, de fleste kinesere har ingen bil osv., så målt per indbygger er gennemsnitsskineserens „økologiske fodaftryk“ meget mindre end danskerens“.

„Hvis kineserne havde vores forbrug af kød, fossile brændstoffer osv., ville vi ikke kunne sameksistere – dels ville klodens store økosystemer tømmes og blive ødelagt på kort tid, dels ville det samlede forbrug af naturressourcer kræve, at vi havde adskilligt flere kloder end den ene som vi har“, tilføjer Søren Mark Jensen.

Den intelligente vækst

„Det er klart, at man jo hverken kan eller bør lægge sten i vejen for den kinesiske vækst. Men vækst kan være mange ting. Hvis man kan afkoble væksten fra ødelæggelse af naturen, miljøet og klimaet, vil der være plads til fortsat og bæredygtig vækst i Kina. Man har brug for en mere intelligent vækstmodel end den traditionelle, som vi kender fra Europa, USA andre steder“, siger Søren Mark Jensen. „En vækst med biler, der kører på rene og vedvarende energikilder, en fødevarereproduktion, der er mere økologisk orienteret osv. Man må håbe, at kinesernes nylige både imponerende og dynamiske fremgang vil kunne drejes i den retning. Kina har før undergået hurtige og radikale forandringer, og for naturens, miljøets og vores fælles fremtids skyld må man håbe, at en sådan forandring er forestående“.

Forsøgsprojektet

Søren Mark Jensens opgave i Kina kan betragtes som et af de første skridt på vejen til en intelligent vækst. Den danske biolog og kulturgeograf har fungeret som direktør for et miljø- og naturprogram, som udføres i et samarbejde mellem EU, FN og den kinesiske regering. Formålet er at hjælpe kineserne med at indføre moderne og bæredygtige metoder til forvaltning af naturen – vandressour-

cer, jordressourcer, biologisk mangfoldighed osv. EU yder finansiel støtte på 400 mio. kroner – halvdelen af udgifterne – til konkrete projekter, og FNs opgave er at ansætte medarbejdere og varetage det daglige samarbejde med de kinesiske miljømyndigheder.

Om arbejdet med at virkeliggøre det store projekt fortæller Søren Mark Jensen:

Først forhandlede vi med det kinesiske miljøministerium om hvilke typer projekter, der kunne blive tale om – hjælp til udvikling af moderne lovgivning og administration, realistiske tekniske løsninger osv. Tanken var, at man ville gennemføre en række konkrete demonstrationsprojekter rundt om i Kina, og – hvis de duede – bruge dem i andre provinser.

Ekspertorganisationer og myndigheder over hele verden blev indbudt

Kulminer og de tilhørende store lagre af kul er med til at gøre Linfen i Shanxi-provinsen til en af de mest forurenede byer i Kina. Luften er stærkt forurenede af giftig røg. Se også stykket „Giftig by“ på side 26.

(Foto: Natalie Behring/Panos Pictures)

til at komme med forslag til gennemførelse af de forskellige lokale projekter. Der kom tilbud på 99 projekter, og af dem udvalgte man de bedste 18. I alt arbejder 75 internationale ekspertorganisationer fra universiteter, sektorforskningsinstitutioner, miljømyndigheder mv. og kinesiske partnere fra provinsministerier, forskningsinstitutioner og ngo'er sammen i projekterne.

Samlet set har de 18 projekter fokus på mange af Kinas største natur- og miljøproblemer og fordeler sig geografisk ud over hele landet. Mens nogle af projekterne har fokus på udvikling af lovgivning, udvikling af systemer for miljømæssige vurderinger ved nyanlæg af veje, byer mv., har andre fokus på udvikling af bæredygtig udnyttelse af græssletter, vådområder, ørkener, bjergskove, bambusskove mv.

Bevarelse af bambusskoven

Et af de 18 projekter drejer sig om bæredygtig drift af bambusskove. Hvad det går ud på forklarer Søren Mark Jensen:

Kina har verdens største bambusskove, men de er i fare for at forsvinde på grund af overudnyttelse og infrastruktur- og mineudvikling. Bambusskoven er blandt de naturtyper, som Kina samarbejder med EU og FN om at beskytte. På billedet er projektmedarbejdere i gang med at undersøge forholdene i en bambusskov. (Foto: Søren Mark Jensen).

Kina har verdens største bambusskove. Det er vigtigt at bevare dem, for millioner af fattige kinesere ernærer sig ved at have et lille landbrug suppleret med indtægter fra en bambusskov. Man kan fx sælge bambusskud til mad eller lave huse, møbler mv. af bambus. Bambusskoven har desuden stor betydning for det lokale klima, og de holder på regnvandet og sikrer dermed konstant vandstrømning i floderne. Hvis bambusskoven forsvinder, vil floderne i perioder være tørre, og i andre perioder vil der være oversvømmelser. Derudover er bambusskoven hjemsted for mange truede plante- og dyrearter, blandt andet for verdens eneste vildtlevende kæmpepandaer.

Men i mange egne er bambusskoven ved at forsvinde på grund af overudnyttelse, og fordi de må vige pladsen for industri, minedrift og nye beboelsesområder.

„Så sammen med de lokale og ansvarlige myndigheder i tre provinser er projektet med til at udarbejde forvaltningsplaner for bambusskoven. Det bidrager med moderne kortlæg-

ningsmetoder, som kan fastlægge, hvad der er af bambusskove i området, hvilke dele af skoven der er mest uberørte, hvor vilde pandaer stadig holder til, hvilke dele af skoven der er under pres fra lokalbefolkningen, og hvor man planlægger at bygge veje, udvikle mineområder osv.“

På den baggrund hjælper projektet de lokale myndigheder med at udvikle planer og tage beslutninger vedrørende skovens fremtidige udnyttelse. Og lokalbefolkningens behov og ønsker er en vigtig ingrediens i processen og produktet.

For at gennemføre projektet deltager internationale eksperter af forskellig art, blandt andet skovforvaltningseksperter fra Verdens Internationale Bambusorganisation, hydrologer, økonomiske eksperter osv. Lokale universiteter stiller også bl.a. socioøkonomisk ekspertise til rådighed. „Projektet er en helt ny måde at planlægge på i de tre provinser“, fastslår Søren Mark Jensen.

Hans opgave var blandt andet at få de 18 projekter sat i gang og forhandle kontrakter med mange kinesiske og internationale partnere.

Når et forsøgsprojekt er lykkedes, er det meningen, at det skal udstrækkes til større geografiske områder og andre kinesiske provinser og om muligt til hele landet.

Søren Mark Jensen skal et par gange om året på en kort tur til Kina for at følge med i, hvordan det går med de 18 projekter. Først i 2011 kan han sætte punktum for sit kinesiske engagement.

Søren Mark Jensen arbejder pt. i Miljøministeriets sekretariat for Grøn Vækst, der blev lanceret i januar 2009 som regeringens vision for natur, miljø og landbrug. Desuden er han projektleder for „Naturplan Danmark“ – udviklingen af regeringens samlede naturbeskyttelsesplan for Danmark. Han har tidligere fungeret som Danida-chefrådgiver på naturforvaltningsprogrammer i Namibia og Malaysia.

BAODING – EN KINESISK LAVENERGI-BY

KINESISK TILBUD: BILLIGE KLIMALØSNINGER

Kina har overhalet USA som verdens største udleder af drivhusgasser. Med rekordhøj vækst i de kommende år tyder ikke meget på, at Kina afgiver denne tvivlsomme førsteplads. Men Kina rummer store muligheder for at blive en del af løsningen på klimaproblemet. Artiklens forfatter tog til Kina i foråret 2008 for at finde ud af, hvordan det mon hænger sammen. Det blev en rejse, hvor mange fordomme stod for fald.

Af Nette Kirkegaard
Kommunikationsmedarbejder
WWF Verdensnaturfonden

Baoding er med den kinesiske regerings hjælp blevet forvandlet til en lavenergi-by, der med held har skabt et bedre miljø for sin én million store befolkning og kan danne mønster for andre af Kinas byer, der har problemer med miljøet.

Det er en skyet, lidt grå dag, da jeg ankommer til Beijing, Kinas hovedstad. På vej ind mod centrum brænder solen dog igennem den mælkehvide dis et par gange, og dens stråler reflekteres som lyn mod højhusenes mastodontiske glasfacader, der skyder op overalt i Beijing. Her bliver bygget og renoveret i et vanvittigt tempo, både dag og nat, og et virvar af stålkonstruktioner rejser sig mod himlen mellem højhusene.

Efter at have stillet bagagen på hotellet går jeg en tur i byens centrum. Her ligger butikkerne tæt, små købmænd, der sælger sodavand, øl, cigaretter og slik, alt i farvestrålende og fantasifulde indpakninger, ligger side om side med moderne storcentre fyldt til randen med de kendte mærkevarer. Midt i dette storbyinferno lokker gadekøkkener med duften fra dampede dumplings, marineret kylling eller lam stegt på spyd, stegte majs og et væld af søde kager. I sidegaderne sidder grupper af ældre mænd og kvinder under vejtræerne på de skæve fortove. De snakker eller spiller kinaskak, mens de ryger og drikker te og sender store tandløse smil i min retning, når jeg går forbi.

Flere blå dage

Jeg ved ikke helt, hvordan jeg havde forestillet mig, at Beijing ville være – men i hvert fald ikke sådan. Skal jeg være ærlig, havde jeg nok forventet at blive mødt af en mur af forurening, støv og udstødning fra de mange biler, som kører ind og ud mellem hinanden i Beijings hektiske trafik. Jeg havde troet, at næsten alle kinesere i Beijing gik med hvide bomulds masker for munden for at beskytte sig mod luftforurening, som man ofte ser det på billederne i tv, men det gør de ikke. Og da jeg kom ud fra lufthavnen, troede jeg, at det grå skytæppe, der lå over byen denne dag, skyldtes bilernes udstødning og ikke regnen, der senere faldt stille fra himlen.

Beijing slås dog, ligesom mange storbyer i Kina, med luftforurening. I Beijing tæller man derfor „blå dage“, det vil sige dage, hvor disen fra luftforureningen letter, og himlens blå farve står tydeligt frem.

I de sidste par år har der heldigvis været mange flere „blå dage“ end for bare fire-fem år siden, fortæller Li Lin, der er miljøfaglig chef for WWFs kontor i Beijing.

„Der er flyttet rigtig megen industri ud af byen, vores busforbindelser og metrolinier er blevet udvidet, og mange ovne i husene er blevet erstattet af fjernvarme, og det kan altså mærkes på luftkvaliteten“, fortæller Li Lin.

Energispareplan virker

Det er ikke kun i Beijing, der bliver gjort en indsats for at bringe udledningen af drivhusgasser ned. Den kinesiske regering lancerede i 2005 en energiplan, der indeholder målsætningen om at reducere det nationale energiforbrug med 20 procent i 2010, målt i forhold til landets vækst. Energiplanens målsætning gennemsyrrer rigtig mange dele af samfundet, finder jeg ud af. For eksempel lyser lavenergipærer op på langt de fleste hoteller og restauranter, jeg besøger på turen. På en lidt større skala er målsætningen faktisk med til at bestemme kinesiske embedsmænds og politikeres karrieremuligheder. De bliver nemlig direkte målt på, om de er i stand til at reducere energiforbruget. Kan de ikke det, har en karriere i det offentlige system lange udsigter.

Det er ikke kun energibesparelser, der bliver fokuseret på. Den kinesiske regering er klar over, at den høje vækst ikke primært kan baseres på fossile brændstoffer i fremtiden. Olie og kul er ikke udtømmelige ressourcer, så derfor vil Kina være tvunget til at finde alternative energikilder. Kul og olie forurener Kinas fantastiske natur, og mange floder, her iblandt den mægtige Yangtze, er så forurenede af spildevand fra industrien, at fiskeri ikke længere kan lade sig gøre. Derfor bliver der også satset massivt på at udvikle blandt andet solceller og vindmøller.

En storbys forvandling

Et af de områder, hvor produktion af vedvarende energiteknologier foregår i stor skala, er byen Baoding, som jeg besøger sammen med mine WWF-

For et par år siden så store områder uden for Baoding sådan ud – enorme mængder kulstøv blev dumpet her, og støvet fløj ind over byen, når det blæste. Som et af de sidste steder er jorden her ved at blive rensset, og kulstøvet bliver kørt væk og brugt til blandt andet asfaltproduktion. På den rensede grund er opført en vindmøllefabrik.

(Foto: © Nette Kirkegaard, WWF Verdensnaturfonden).

Baoding med en million indbyggere er blevet forvandlet til en lavenergi-by. Den tunge industri, der forurenede områdets floder og søer og sendte giftigt kulstøv ind over byen, er blevet lukket og erstattet af virksomheder, der udvikler og fremstiller miljøteknologi. Solceller sørger for en stor del af lavenergi-byens gadebelysning.

(Foto: © Nette Kirkegaard, WWF Verdensnaturfonden).

kolleger. Den ligger cirka 130 kilometer sydvest for Beijing og har en lille million indbyggere, mens oplandet runder 11 millioner.

Før 2006 var Baoding præget af tung industri, der forurenede områdets floder og søer og sendte skyer af giftigt kulstøv ind over byen. Men i 2006 besluttede Baoding, med støtte fra den kinesiske regering, at sadle fuldstændig om, og som alt andet i Kina gik den udvikling stærkt. De forurenede grunde blev rensset, den tunge industri blev lukket, og i stedet flyttede virksomheder, der udvikler og producerer miljøteknologi, ind. I dag ligger der ikke mindre end 160 virksomheder af den slags rundt om Baoding.

Det er en imponerende forvandling, der er sket og stadig sker med byen. Jeg besøger blandt andet en vindmøllefabrik, der ligger på en gammel losseplads, hvor der før blev dumpet tonsvis af kulstøv. I dag er halvdelen af grunden rensset, og vindmøllefabrikken venter bare på, at det arbejde skal blive færdigt, så skal virksomheden udvides. Jeg ser ud over det trøstesløse endnu urensede område, hvor kulstøvet ligger som en tung, grå dyne. Det er næsten ikke til at fatte, hvor store fremskridt der er sket her, og hvor hurtigt det er gået.

Byens borgmester, Yo Qun, fortæller, at Baoding vil vise resten af Kina, at det godt kan lade sig gøre at vælge „den grønne vej“, som han kalder det. En vej, hvor høj vækst og brugen af vedvarende energikilder går hånd i hånd.

„Målet er, at Baoding-området med sine små 12 millioner mennesker om otte år er en „low carbon city“, en by der bruger vindmøller og solceller og alle de andre teknologier, der bliver produceret, til at dække energibehovet“, siger Yo Qun.

Kinas CO₂-udslip

Kina er et land med en enorm produktion, der kræver megen energi. Langt størstedelen af den energi kommer fra fossile brændsler som kul og olie. Hvis man ser på landets totale udledning, er Kina verdens største udleder af drivhusgasser, men bag

tallene gemmer sig et par vigtige pointer:

<> Vesten er ansvarlig for 75-80 procent af de drivhusgasser, der allerede er ledt ud i atmosfæren, og som skaber de klimaforandringer, som vi nu er vidne til rundt omkring på Jorden. Dermed bærer Vesten, og ikke Kina og andre udviklingslande, der lige nu forsøger at hæve levestandarden for deres befolkninger, også det største ansvar for at bremse den globale opvarmning.

<> Kinas drivhusgas-udslip per indbygger er stadig forsvindende lavt i forhold til Vestens. I Kina udleder hver kineser i gennemsnit kun fem ton drivhusgasser om året, hvor en amerikaner udleder hele 24 tons, mens en dansker står for at lede omkring 13 tons drivhusgasser ud i atmosfæren hvert år.

<> Kina slipper først og fremmest CO₂ og andre drivhusgasser ud i atmosfæren, fordi landet har en kæmpeproduktion, der ikke blot sørger for varer til Kinas eget marked, men også i høj grad til os her i Vesten – faktisk går hele 25 procent af alle de varer, Kina producerer, til os her i Vesten. Det amerikanske og europæiske udslip stammer derimod først og fremmest fra det meget høje energiforbrug, som den vestlige livsstil medfører med biler, køleskabe, mikroovne, fjernsyn, dvd-afspillere og meget kød i vores kost, noget, der alt sammen kræver energi at producere.

Kinesiske klimaløsninger

Den udvikling, Baoding har gennemgået, rummer mange muligheder både for Kina og for omverdenen. Baoding har nemlig ikke blot lukket

Verdensnaturfonden er den danske afdeling af den verdensomspændende miljøorganisation WWF (World Wide Fund for Nature). Blandt dens formål er at begrænse de globale klimaforandringer. Den danske afdeling udgiver medlemsbladet *Levende Natur*, hvorfra kommunikationsmedarbejder Nette Kirkegaards artikel er lånt.

den tunge industri og rensede forurenede områder, hvilket jo i sig selv er et rigtig stort fremskridt. Byen har også skabt mulighed for, at Kina kan producere nogle af de klimaløsninger, som ikke blot Kina selv, men også resten af verden har brug for, hvis vi skal bremse den globale opvarmning. Det handler om alt fra solceller på taget, der holder radiatorer og vandet varmt i vore huse, til store havvindmølleparker, der laver den strøm, vi har brug for. Baoding og andre byer i Kina producerer vindmøller og solceller til en brøkdel af den pris, vi kan gøre det for i Vesten, og med den enorme vækst, som landet har, kan Kina producere alt det i meget store mængder. Dermed har Kina potentiale til at blive centrum for de klimaløsninger, verden har brug for.

Jeg tager fra Kina efter at have set de muligheder, som findes der. De kan være med til at gøre en forskel,

når det gælder klimaforandringerne. Det handler ikke om, at Kina ikke skal tage ansvar for sit drivhusgasudslip, men hvis vi skal have en stærk og ambitiøs klimaafale, når København i år er vært for FN's klimatopmøde, skal vi se Kina som en partner, der åbner op for en masse nye muligheder, og som kan være med til at finde nye veje, vi kan gå i kampen mod den globale opvarmning.

Danske vindmøller i Kina

Den danske vindmølleproducent Vestas har leveret over 1000 vindmøller til Kina, oplyser Lars Andersen, adm. direktør for Vestas China, i anledning af at virksomheden i slutningen af december 2008 modtog to nye ordrer på vindmøller til Kina.

Vedvarende energi skal være med til at begrænse Kinas udledning af CO₂. Vindmølleparker som denne ved Daban i Xinjiang-provinsen bygges mange steder i Kina. For nogle år siden var en anden vindmøllepark i Xinjiang ifølge den britiske avis *The Guardian* den største i Kina med 118 kæmpe vindmøller, men endnu større parker er bygget eller vil blive bygget i flere provinser. Den kinesiske regerings mål er, at 15 procent af landets energiproduktion i 2020 skal komme fra kilder, der ikke bruger kul, det er dobbelt så meget som i 2005. (Foto: Scanpix)

KULTURREVOLUTIONENS OFRE 42 ÅR EFTER

ET AF DE FØRSTE OFRE ENDNU IKKE RENSET FOR FALSK ANKLAGE

Glem ikke Kulturrevolutionen, den er en skamplet på den kinesiske nation, en forbrydelse mod menneskeheden. Så stærke ord bruges om en bog om et af Kulturrevolutionens første ofre, en kvindelig lærer, der i 1966 blev tævet ihjel af Maos rødgardister. Bogen er skrevet af hendes mand, der stadig kæmper for at få hende officielt rensat for de falske anklager, der førte til hendes død.

Ma Jisen
journalist, forfatter
Beijing

En forsker på Institut for Moderne Kinesisk Historie på Det Kinesiske Statsvidenskabelige Akademi i Beijing, den 87-årige Wang Jingyao, kom for at besøge mig og havde en bog med til mig.

Den indeholder en samling erindringer om Bian Zhongyun, hans kone. Hun er noget særligt, fordi hun var den første lærer, der blev offer for Kulturrevolutionen. Hun blev slået og banket til døde af rødgardister den 5. august 1966. Det er nu 42 år siden. I al den tid har Wang Jingyao forsøgt at få myndighederne til officielt at rense hans kone for de falske anklager, rødgardisterne rettede mod hende, og som førte til hendes død.

Jeg kender noget af historien, men først efter at have læst denne bog forstå jeg fuldt ud, hvad hele denne sag drejer sig om.

Bogen er ikke nogen almindelig publikation. Den er redigeret af en lærer, Xu Xiaodi, hvis forældre blev forfulgt under Kulturrevolutionen. Hun respekterer Wang Jingyao for hans aldrig svigtende bestræbelser på at få myndighederne til at yde hans kones eftermæle retfærdighed. Xu Xiaodi har hjulpet ham med bogen, fordi hun ser det som sin opgave at være med til at hindre en gentagelse af Kulturrevolutionen.

En afholdt lærer

Bogen indeholder artikler til minde om Bian Zhongyun, som sluttede sig til den kommunistisk ledede revolution i begyndelsen af krigen mod de japanske styrker, der havde invaderet Nordkina i 1938. Efter grundlæggelsen af Folkerepublikken Kina i 1949 blev hun udpeget til at være lærer på Beijing Pigemellemskole, som var tilknyttet Beijing Normal University.

Da Kulturrevolutionen brød ud i 1966, var hun mor til fire børn og havde arbejdet på skolen i 17 år. Hun var blevet forfremmet til leder af skolens kommunistiske partiafdeling og viceinspektør på skolen. Hun fik ofte brev fra sine tidligere elever og kolleger, som takkede hende for hendes retskaffenhed. Den kom hele tiden til udtryk, når hun gjorde sit bedste for at beskytte dem mod den her-

skende yderligtgående venstredrejede politik. Et eksempel er Yu Xiong, der blev student fra skolen i 1965. Hun undrede sig over, at det ikke havde haft indflydelse på hendes optagelse på Peking Universitet, at hun på et tidspunkt havde tilstået, at hun havde tvivlet på, om Det Store Spring Fremad havde været korrekt, hvilket den gang var reaktionær tankegang. Senere fik hun at vide, at det var fordi Bian Zhongyun havde insistet på, at studenternes afsløring af deres tanker ikke skulle medtages i deres journaler. Et andet eksempel er Xia Xiurong, en af skolens lærere, der mistede alt håb om at undgå forfølgelse, da hun i 1957 var blevet stempet som højredrejet. Hun er taknemlig, fordi Bian Zhongyun tog sig af hende og overtalte hende til at leve videre. Der er talrige af historier som disse.

Maos skyld

Men hvorfor blev en så god underviser slået ihjel af sine elever? Der var enighed om, at Mao Zedong var den egentlige årsag. Mao gav signalet til Kulturrevolutionen, og hans opråb forvandlede skolepigerne til rødgardister med blod på hænderne.

Han skrev i et brev til sin næstkommanderende, Lin Biao, den 7. maj 1966: „Det fænomen, at borgerlige intellektuelle dominerer vore skoler, kan absolut ikke tillades“. Dette svarede til at stemple alle skoleautoriteter og lærere som borgerlige intellektuelle. Rødgardisterne reagerede på opråbet ved at angribe deres lærere. Skolelederne var de første det gik ud over. De blev beordret til at gøre fysisk arbejde og blev genstand for alle slags forhånelser, mens der blev holdt endeløse „kampmøder“ mod dem. Den 5. august rettede rødgardisterne skytset mod skolens fem administratorer med Bian Zhongyun i spidsen. Hun blev pryglet og tortureret til døde, de andre fire lærere blev alvorligt sårede.

En vigtig baggrund var også, at denne pigeskole var en af Beijings eliteskoler. En stor del af eleverne var døtre af højtstående embedsmænd. De havde kendskab til Maos instruk-

Lærer Bian Zhongyun, der som den første lærer blev myrdet af rødgardister, sammen med sin mand, Wang Jingyao, og ægteparrets fire børn.

ser før almindelige mennesker. Song Binbin var en af de rødgardister, der var involveret i Bian Zhongyuns sag. Hun var anfører for rødgardisterne på skolen, overværede at Bian Zhongyun blev pryglet ihjel og udtalte sig positivt om denne grufulde behandling af den afholdte lærer. Song Binbin var datter af formanden for det kommunistiske partis Nordøstkina-afdeling, Song Renqiong. Liu Tingting, som var datter af Kinas præsident, Liu Shaoyi, deltog i mishandlingen af Bian Zhongyun. Deng Rong, datter af den navnkundige Deng Xiaoping, var også en af lederne af skolens rødgardister. Hun anmodede Wang Jingyao om at hente liget af sin kone, efter at hun var tortureret til døde.

Lignende grusomheder fandt sted på andre eliteskoler i Beijing på samme tid. Kommunistpartiet gjorde intet for at dæmpe de unge rødgardisters galskab, tværtimod blev de opmuntret til at fortsætte deres voldelige adfærd.

Armbind til Mao

Fire dage efter Bian Zhongyaos død offentliggjorde partiets ledelse en erklæring, „Beslutning om Kulturrevolutionen af 9. august“, hvori der står: „Et stort antal unge revolutionære er blevet tapre pionerer, deres generelle linje er til stadighed korrekt“.

Den 18. august, 13 dage efter Bian Zhongyuns død, var dagen, da Mao Zedong modtog rødgardisterne på Tiananmen-pladsen. Det blev bekendtgjort vidt omkring, at Song Binbin ved den lejlighed overrakte Mao et rødgardist-armbind. Navnet Binbin betyder „blid og høflig“, men da Mao hørte det svarede han, at det var slut med *blid*, nu gjaldt det *yao wu*. Det betyder „at søge væbnet kamp“. Det resulterede i, at rødgardisterne intensiverede deres voldelige adfærd. Endnu flere lærere og almindelige kinesere led samme skæbne som Bian Zhongyun. Ifølge en ikke offentlig tilgængelig bulletin blev der alene i den vestlige del af Beijing dræbt 333 personer i første halvdel af august. Det vil sige, at der i gennemsnit blev dræbt fem personer på hver af de 61 skoler.

På en konference i kommunistpartiet i oktober 1966 blev det oplyst, at rødgardisterne havde haft succes med at smadre den gamle verden, idet de havde dræbt 1772 personer i Beijing fra 20. august til slutningen af september. Der er grund til at tro, at det virkelige dødstal var større.

Under de omstændigheder havde familien ikke noget grundlag for at protestere over Bian Zhongyuns død. Men Wang havde en ide. Han købte et kamera for sine sparepenge og tog billeder af sin kones ilde tilredte legeme og gemte hendes tøj, der var gennemvædet med blod, og andre ting der kunne afsløre omstændighederne ved hendes tragiske død.

Wang Jingyao blev indkaldt til et møde med repræsentanter for Beijings bystyre og ministerpræsident Zhou Enlai. De foreholdt ham, at han skulle indtage „en korrekt holdning over for massebevægelsen“. Tydeligvis en advarsel til ham mod at prote-

Lærer Bian Zhongyun, et af Kulturrevolutionens mange ofre. Der er lavet en film om hendes død.

Faderens foto af ægteparrets fire børn på hospitalet ved moderens afsjælede legeme.

stere mod behandlingen af hustruen.

Et år senere, da bølgen af rødgardist-husundersøgelser stilnede af, satte Wang Jingyue en mindetavle op i sit hjem, ikke åbenlyst, men i et af-lukket rum i en bogreol, hvor han anbragte et foto af Bian Zhongyun på bagvæggen og satte blomster foran det. Mindetavlen var beregnet for familien, døren til rummet med mindetavlen kunne lukkes når som helst. Det at sørge over nogen, som var slået ihjel under Kulturrevolutionen, blev udlagt som en alvorlig forbrydelse.

I mere end ti år skete der intet. Myndighederne indrømmede blot i 1973, at Bian Zhongyun var uskyldig og holdt i 1978 en mindehøjtidelighed, men det var langt fra tilstrækkeligt til at give Bian Zhongyun oprejsning.

Wang besluttede at forlange, at retfærdighed skulle ske fyldest i sagen om hustruens død. I 1978 indbragte han sagen for en domstol, men den blev afvist med den begrundelse, at den var forældet. Men Wang har ikke givet op. Han benytter enhver lejlighed til at tale Bian Zhongyuns sag. Ikke så meget for at få hævn som for at advare mod en gentagelse af Kulturrevolutionen.

Jubilæumsfesten

I 2007 fejredes 90-året for grundlæggelsen af den skole, hvor Bian Zhongyun havde været ansat. Der var stor festivitas i den anledning. En stor forstørrelse af fotoet, hvor Song Binbin – der ved festen blev udnævnt til skolens æreselev – overrækker Mao rødgardisternes armbind, var anbragt på en mindetavle sammen med et foto af Bien Zhongyun. Ikke kun hendes mand blev vred, det blev også gamle elever, som ønsker en retfærdig behandling af deres afholdte lærer. Billedet af Song Binbin og hendes udnævnelse til æreselev viser, at skolens myndigheder stadig udtrykker stolthed over Mao og hans Kulturrevolution, og det sker tilmed, selv om Kinas Kommunistiske Parti allerede officielt har taget afstand fra den berygtede Kulturrevolution.

Wang indgav protest mod arrange-

mentet til den nuværende skoleleder, og han fik støtte af mange. Også adskillige gamle elever skrev til skoleledelsen for at mindes Bian Zhongyun og for at protestere mod arrangementet.

Bog og film om ofrene

Sagen om Bian Zhongyun har for længst udviklet sig til en sag om at mindes ofrene for Kulturrevolutionen. Folk bidrager frivilligt og på forskellig vis. En mindehøjtidelighed for Bian Zhongyun blev holdt den 5. august 2006, 40-årsdagen for hendes død; mange deltog, og der udspandt sig en heftig diskussion om, hvordan man kan forhindre en gentagelse af Kulturrevolutionen.

Xu Xiaodi, der er engelsklærer, redigerede referater af talerne og artiklerne til denne bog, som jeg blev så bevæget over at læse. Kunstneren Xu Weixin, som ikke kendte Bian Zhongyun eller hendes mand, malede store portrætter af parret og havde dem med på en af sine udstillinger i november 2007. Da han mødte Wang Jingyao på udstillingen, omfavnede han varmt den gamle mand. En freelance filmand, Hu Jie, har lavet en dokumentarfilm om Bian Zhongyuns død med titlen „Selv om jeg døde”. I filmen bruger han de fotos og andet, der har forbindelse med Bian Zhongyuns død, og som hendes mand har gemt. Filmen vandt førsteprisen for bedste kinesisk-sprogede dokumentarfilm i Hong Kong i januar 2008.

Også gamle elever, som bor udlændet, er begejstrede for Wang Jingyaos bestræbelser på at få sin hustru officielt rensat for anklagerne. Wang Youqin er en af dem. Hun er nu professor ved Chicago Universitet. Hun startede i 1980 en undersøgelse af Kulturrevolutionens ofre. I næsten 30 år har hun brugt sine ferier på at tage til Kina og gennemrejse det meste af landet for at få fat i de sande historier om ofrene. Hun har udgivet en bog med titlen „Ofre for Kulturrevolutionen – en undersøgelse af forfølgelse, fængsling og mord”.

Maos skygge

Kulturrevolutionen dræbte millioner af mennesker; de udlændinge som arbejdede i Kina og som gik ind for kommunistpartiets sag, var ingen undtagelse. Kulturrevolutionen er intet mindre end en forbrydelse mod menneskeheden.

42 år er gået. Siden 1980'erne er Kina sluppet fri af Maos politik og oplever nu forbedringer i økonomisk henseende og også en vis politisk afspænding. Dog er retfærdigheden i de 42 år ikke sket fyldest, hverken for Bian Zhongyun eller for de millioner andre som blev ofre for Kulturrevolutionen.

De, som begik grusomhederne, har forholdt sig tavse og har end ikke givet en undskyldning for deres forbrydelser. Det understreger en frygtelig kendsgerning – at skyggen fra Maos undertrykkelses-politik stadig hviler over os.

Oversættelse fra engelsk:
Jette Mechlenburg

KUNSTEN OG DEN FÆLLES HEMMELIGHED

HVAD MAN IKKE KUNNE TALE OM: MAOS KONFORME MASSEMENNESKE

En bestemt kinesisk kunstner fangede vor medarbejders opmærksomhed, da hun besøgte en stor udstilling i London af kinesisk samtidskunst. Kunstneren har noget at gøre med Kulturrevolutionen.

Af Jette Mechlenburg

I de hjem jeg har besøgt i Kina hang det på væggen, familieportrættet fra Kulturrevolutionens dage, far, mor og barn – far og mor i uniform med søn eller datter imellem sig; barnet kort hår eller fletninger og rødt pionertørklæde om halsen. Samme opstilling, samme udtryk, alvorlige ansigter, blikket ser ligeud. Portræt af en individuel familie som kollektivt idealbillede, har jeg tænkt.

Den kinesiske maler Zhang Xiaogang har om nogen givet billedligt udtryk for denne ens-fremtræden. Jeg har set nogle af hans billeder i virkeligheden. Jeg var så heldig at være i London, netop mens der på Saatchi Gallery var en meget stor udstilling af moderne kinesisk kunst. Udstillingen var en helt overvældende oplevelse, 13 store hvide rum hver med få meget store værker af kinesiske kunstnere, malerier og installationer. Faktisk var der kun ganske få værker, som ikke gjorde indtryk og huskes. Men mest blev jeg optaget af Zhang Xiaogangs billeder.

Zhang Xiaogang er født i Kunming i 1958 og bor og arbejder i Beijing. Han har udstillet hvert eneste år siden sin første udstilling i 1989 – „China Avant Garde“, China National Gallery, Beijing – i mange byer i Kina, i Hongkong, i Europas storbyer, USA, Australien, Korea. Kendt er hans serie „En stor familie“ hvoraf de første billeder blev vist i 1993. Portrætter af far, mor og barn tilsammen, eller to og to eller hver for sig. Malet i en stilistisk realisme, nærmest surrealistisk, ja næsten ikonografisk.

Familieportrætter og forfædreportrætter er en del af klassisk kinesisk kultur og hører med til enhver kinesers virkelige liv. Zhangs billeder lig-

ner, men de er ikke den umiddelbare virkelighed. De er en virkelighed af en anden art. Man bliver som tilskuer inviteret indenfor til at se noget der ikke kan tales om. Portrætterne han maler er både det ydre og det indre menneske, det offentlige og det private, den personlige individualitet gemt bag den ydre konformitet. Udtrykket er identisk hos såvel børn som voksne, en udtryksløs maske. De sorte øjne ser lige ud og ser tilsyneladende ikke, men er alligevel som dybe brønde.

Det er billeder som afdækker, hvad Kulturrevolutionen gjorde ved mennesker. Zhang Xiaogang afdækker den fælles historie, åbenbarer den fælles hemmelighed i portrætterne. Med serien „Kammerater“ fra 2005 går han et skridt videre. Et af billeder-

ne, „General“, forestiller en lille dreng i uniformsjakke og kasket, nøgen fra livet og ned. Det sammenfatter Mao-tidens naive forestilling om det ideelle menneske og misbrugt uskyldighed. Det udstiller den offentlige politur og den private sårbarhed. Som Chang Tsong-zung skriver i et essay om kunstneren: „Zhang har portrætteret en offentlig historie gennem underfundigheden i en klassisk ikonografi og har fanget de komplekse følelser skjult bag historiens offentlige ansigt. På den måde bliver hans blodlinie/slægtskabs billedsprog genkendt som ikon for vores egen tid“.

Ikke blot kunstnere afbilder det der ikke kan tales om. Der bliver faktisk talt om det nu, hvad vi kan læse i Ma Jisens artikel om Kulturrevolutionens ofre på de foregående sider.

Zhang Xiaogang: A Big Family, 1995. Oil on canvas. 179x229 cm. Courtesy of the Saatchi Gallery, London. © Zhang Xiaogang, 2008. Pletterne i ansigterne er et kunstnerisk udtryk for den smule individualitet, der er tilbage efter at identiteten er fejlet væk under Kulturrevolutionens revolutionære feber, skriver Jiang Jiehong i udstillingsbogens introduktion.

2000 ÅR MED KINESISKE ORDBØGER

ORDBØGER, LEKSIKA OG ENCYKLOPÆDIER SIDEN HAN-DYNASTIET

Det kinesiske sprog blev skriftsat for mere end 3000 år siden. Af et nyt videnskabeligt værk på engelsk fremgår det, at kineserne for over 2000 år siden var i stand til at udgive den første ordbog på kinesisk. Det 458 sider omfattende værk henvender sig primært til forskere og folk, der studerer kinesisk litteratur, sprog m.m., men bogen kan også være til glæde for lægfolk, der ønsker at blive klogere på kinesisk kultur.

Af Loránd-Levente Pálfi
Forskningsmedarbejder, Center for
Leksikografi, Handelshøjskolen,
Aarhus Universitet

Yongle-encyklopædien fra 1408, en af verdenshistoriens største encyklopædi-er. (Billede fra *Chinese Lexicography*).

Kineserne var de første til at finde naturgas. Så tidligt som i år 100 f.Kr. bredte boretårne sig over landet, og der blev boret ned til halvanden kilometers dybde. Man opvarmede byer og havde sågar gadebelysning. Allerede i år 400 f.Kr. kendte man i Kina til kemisk krigsførelse, og en tradition for at skrive har man haft så langt tilbage som i det 2. årtusinde f.Kr. De tidligst kendte sprogmindesmærker på kinesisk, dvs. den tidligste forekomst af sproget på skrift, er orakelindskrifter på skildpaddeskjold og okseskulderblade fra Shang-dynastiet (1600–1046 f.Kr.), nemlig de såkaldte orakelben, disse dateres sædvanligvis til ca. 1200–1046 f.Kr., om end nogle enkelte kan være ældre endnu. De fleste europæiske sprog var ikke engang opstået for 3000 år siden. I Kina havde man på det tidspunkt allerede et skriftsat sprog. Det kan derfor ikke undre, at kineserne også har en ældgammel tradition for leksikografi, dvs. ordbogs-, leksikon- og encyklopædiskrivning.

Heming Yong og Jing Pengs bog *Chinese Lexicography: A History from 1046 BC to AD 1911* er angiveligt den første fremstilling på engelsk om kinesisk ordbogs-, leksikon- og encyklopædihistorie og ifølge forfatterne selv den mest omfattende fremstilling af emnet på noget sprog nogensinde. Yong og Peng redegør for leksikografi i Kina over tre årtusinder: Fra Zhou-dynastiet (1046–256 f.Kr.) frem til Qing-dynastiet (1616–1911). Den kinesiske oldtids litteratur, herunder også ordbøgerne, blev skrevet på bambusstrimler, dvs. strimler høvlet af tykke bambusrør, som blev bundet sammen ved hjælp af snore, så de kunne rulles sammen. Når sådanne bambusbøger findes i f.eks. grave, er snorene ofte rådnet bort, hvorfor det største arbejde efter konserveringen ligger i at fastslå rækkefølgen af strimlerne. Bambusbøger gik gradvist af brug, da kineserne opfandt papiret i det sene Han-dynasti (25–220 e.Kr.).

Ifølge Heming Yong og Jing Peng blev de tidligste ordbøger på kinesisk formentlig skrevet i Han-dynastiet (206 f.Kr.–220 e.Kr.) og var først

og fremmest tænkt til brug i eksegetisk øjemed, dvs. til kritisk analyse og fortolkning af gamle skrifter. De var redskaber, som skulle yde hjælp til at forstå ord og udtryk, skrifttegn, i oldtidens tekster. Som det også var tilfældet for store dele af den Vesterlandske leksikografis opståen, var de tidligste ordbogs- og leksikonlignende bidrag på kinesisk spredte gloser, kommentarer og/eller forklaringer i margenen eller imellem linjerne på gamle skrifter. I løbet af Han-dynastiet blev disse kommentarer systematiseret, og der opstod deciderede eksegetiske værker, dvs. værker, som kun bestod af sådanne kommentarer og forklaringer – et forstadium til den senere tids ordbøger og leksika. Grunden hertil var, at den vigtigste del af litteraturen blev kanoniseret, hvorfor der ikke længere kunne ændres i teksterne. Denne proces begyndte i år 136 f.Kr.

Den klassiske kinesiske litteratur begynder med Konfutse (i pinyintranskription Kongfuzi) i det 6. århundrede f.Kr. Hvornår den kinesiske leksikografi begynder er usikkert. Nogle leksikografihistorikere har ment, at den første kinesiske ordbog er *Cangjie-begynderbogen* skrevet af premierminister Li Si mellem 221 og 206 f.Kr., andre har peget på *Erya* (skrevet anonymt ca. 200 f.Kr.). Uenigheden og usikkerheden skyldes dels, at det kan diskuteres, hvad man skal forstå ved en ordbog eller – med en videnskabeligt mere korrekt betegnelse – ved et leksikografisk opslagsværk, dels at man aldrig kan være helt sikker på, om nye arkæologiske fund eller i det hele taget ny leksikografihistorisk forskning ikke kan afsløre hidtil ukendte værker. De fleste fagfolk i dag er imidlertid foreløbigt enige om, at den første kendte kinesiske ordbog i moderne forstand er *Erya*, selv om man under en nylig udgravning har fundet fragmenter af et i dag ikke bevaret ordbogslignende dokument, som dateres til 281 f.Kr.

Erya indeholder omkring 2000 opslagsord og er en såkaldt begrebsordbog, dvs. at opslagsordene ikke er ordnet efter deres bestanddele og/eller antallet af streger, men sagligt ef-

ter emnegrupper. Formålet med *Erya* var dels at hjælpe børn og unge med at lære de kinesiske skrifttegn, dels at yde hjælp til at læse og forstå den klassiske kinesiske litteratur. Af sidstnævnte grund indeholder bogen citater fra litteraturen. Efter *Erya* udkom der talrige eksegetiske ordbøger; f.eks. Xu Shens *Forklaringer af usammenhængte tegn og analyser af sammenhængte tegn*, som blev færdiggjort i år 100 e.Kr. og præsenteret for kejseren i år 121, og *Ordbog over kinesiske tegn og begreber* skrevet af Liu Xi mellem 210 og 230 e.Kr.

Den angiveligt første dialektordbog i verden blev skrevet i Kina, nemlig *Dialekter* (11 f.Kr.–18 e.Kr.) udarbejdet af Yang Xiong (53 f.Kr.–18 e.Kr.). Den optegner en lang række dialekter og er den dag i dag en af de absolut vigtigste kilder til oldtidens kinesiske folkesprog.

De første fagordbøger eller fagleksika på kinesisk blev skrevet under Tang-dynastiet (618–907 e.Kr.). Et af de mest omfattende af disse værker fra denne tid er *Lyde og betydninger i alle de buddhistiske skrifter* skrevet 788–810 e.Kr. (eller efter en anden beretning 783–807 e.Kr.) af Xuan Ying og Hui Lin. Værket fylder 100 bind, indeholder 31.000 opslagsord og bygger på et kildegrundlag bestående af 1300 skrifter i 5700 bind.

Det mest monumentale og i akademiske kredse mest kendte leksikografiske opslagsværk fra Kina er uden tvivl *Yongle-encyklopædien*, som er en af de største encyklopædier i verdenshistorien. Værket, som til at begynde med skulle bære titlen *Det store litteraturkompendium*, blev officielt påbegyndt den 19. juli 1403 og officielt afsluttet den 21. december 1404. Det var Yongle-kejseren (1360–1424), der var opdragsgiveren. Han var imidlertid ikke tilfreds med resultatet og beordrede arbejdet genoptaget. Medarbejderstaben forøgedes til 3000 lærde, og i løbet af de efterfølgende fire år blev værket udvidet hhv. udarbejdet på ny. Det lå færdigt den 8. december 1408 og hed nu *Yongle Dadian* (ordret oversat: 'Yongle-kejserens store [litterære] standard'), af eftertidens øvrige

verden døbt *Yongle-encyklopædien*. I sin fuldstændige form fyldte værket ifølge kilderne 22.877 dele bundet sammen i 11.095 bind. I alt indeholdt det 370 millioner skrifttegn.

Man skal dog huske, at middelalderens bogudgivelser oftest havde et mindre format, end bøger har i dag. Desuden var skriftstørrelsen større, margenen bredere og siderne tykkere. Sammenligner man *Yongle-encyklopædien* med den verdenskendte, meget udbredte og omfattende *Encyclopædia Britannica* (udgaverne fra 1974 og fremefter), som fylder 32 høje, forholdsvis tykke bind med sider af tyndt papir og indeholder 44 millioner ord, kan man fastslå, at *Yongle-encyklopædien* ikke ville have fyldt mere end ca. 300 bind af *Encyclopædia Britannica*-størrelsen. Under alle omstændigheder var *Yongle-encyklopædien* et fantastisk stort værk, som på grund af sin størrelse aldrig blev trykt. I 1562 beordrede Jiaqing-kejseren (1522–1566), at der skulle udfærdiges en afskrift. Det tog fem år for 109 lærde at afskrive de 11.095 bind. I 1567 var arbejdet færdigt.

Fra slutningen af Ming-dynastiet (1368–1644) kender man imidlertid ikke længere til eksistensen af den originale udgave, som formentlig gik tabt under en brand eller en krig. Som årene gik, forsvandt også af duplikatudgaven det ene bind efter det andet. Således kunne det i f.eks. 1773, da der skulle laves et nyt stort bogværk om kinesisk litteratur, konstateres, at omkring 2000 bind af *Yongle-encyklopædien* manglede. Da Beijing blev invaderet i 1860 og 1900 blev en større del af duplikatudgaven atter stjålet; denne gang af englændere, amerikanere, russere, japanere, tyskere, franskmænd og andre. I slutningen af Qing-dynastiet (1644–1911) var der kun 64 bindenheder tilbage. Siden 1949 har den kinesiske regering arbejdet på at få de mange tusind tabte bind hjem igen, men uden større held. I skriven-de stund er det lykkedes at få tilvejebragt 219 af de oprindelige bindenheder og yderligere 63 manuskriptenheder i kopi.

De første tosprogsordbøger i Kina blev skrevet i anden halvdel af 500-tallet e.Kr. De er ordbøger med kinesisk og sanskrit (det sprog, som oldtidens indiske lærde brugte). Den første ordbog med kinesisk og et europæisk sprog udkom langt senere – nemlig *Dizionario Portoghese-Cinese* skrevet af Matteo Ricci og Michele Ruggieri og udgivet i 1580'erne eller 1590'erne (en mere præcis datering er ikke mulig). Den første ordbog med kinesisk og engelsk er Robert Morrisons seksbindsværk *A Dictionary of the Chinese Language*, som udkom 1815–1822. Den indeholder såvel en kinesisk-engelsk som en engelsk-kinesisk del.

Heming Yong og Jing Pengs bog udgør ikke alene et vigtigt og originalt bidrag til kinesisk leksikografihistorie, men også til verdens leksikografihistorie. Bogen henvender sig primært til forskere og til folk, der studerer kinesisk sprog, litteratur og historie, kinesisk kulturhistorie og civilisationshistorie, kinesisk leksikografi samt leksikografihistorie.

Tak til lektor Bent Nielsen, Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier ved Københavns Universitet, dels for konstruktiv kritik, dels for enkelte detaljoplysninger, fx oplysningerne om bambustrimler hhv. bambusbøger.

Heming Yong & Jing Peng:
Chinese Lexicography:
A History from 1046 BC to AD 1911
Oxford University Press 2008
xvii + 458 sider, ill., £80,00

SHAKESPEARES OP- OG NEDTURE I KINA

HANS SKUESPIL TILPASSET KINESISKE TRADITIONER

Kina og Shakespeare var emnet for et foredrag, som teaterhistorikeren mag.art. Alette Scavenius holdt i Dansk-Kinesisk Forening den 12. november 2008. Kineserne stiftede bekendtskab med den britiske forfatters skuespil for over 100 år siden. De er meget populære i Kina, men under Mao var Shakespeare i unåde.

Af Flemming Poulsen

William Shakespeare, der døde i 1616, holdt sit indtog i Kina i slutningen af 1800-tallet, og hans værker opføres stadig. Han efterlod sig 39 sceniske værker – komedier, krønikespil og tragedier. I Kina har blandt andet „Købmanden i Venedig“, „Hamlet“ og „Romeo og Julie“ ofte været på teatrenes repertoire.

Det var kristne missionærer, der gjorde Shakespeare kendt i Kina, fortalte Alette Scavenius. De kom til Kina i sidste halvdel af 1800-tallet. En af missionærernes opgaver var at undervise børn i håb om ad den vej at kunne gøre dem interesserede i kristendommen. Undervisningsmaterialet var blandt andet vestlig klassisk litteratur. En af lærebøgerne var en bog for børn med uddrag på engelsk af Shakespeares værker. Med denne bog som grundlag holdt Shakespeare sit indtog på skoler rundt om i Kina.

Bogen var udgivet i 1807 i Storbritannien af forfatter- og søskendeparret Charles og Mary Lamb. Bogen blev i Kina brugt på den måde, at en missionær læste op fra bogen, hvorefter en kineser oversatte og genfortalte den på kinesisk. Først i 1903 blev tekster fra bogen udgivet på kinesisk. Til langt op i 1900-tallet blev bogen brugt som eksamensstof i Hong Kong.

Den første helaftensopførelse i Kina af et Shakespeare-skuespil fandt sted i 1930. Det var „Købmanden i Venedig“, der var på programmet.

Nye titler

Ud over at Shakespeare-skuespillene blev oversat til kinesisk blev skuespillene også tilpasset kinesiske traditioner, for at kineserne bedre kunne forholde sig til dem, fx blev titlen „Købmanden i Venedig“ til „Antonio låner penge og accepterer at få en luns kød skåret ud af sin krop, hvis han ikke betaler lånet tilbage“, og „Hamlet“ blev til „Hamlet tager hævn ved at slå sin onkel ihjel“. Det var dog primært komedier, der blev oversat.

Den første virkelige oversættelse blev foretaget af en af Kinas største digtere, Tian Han (1898–1968). Hans oversættelse af „Hamlet“ blev udgivet i 1922. Tian Han var kendt som dramatiker. Han tilhørte den gruppe af unge intellektuelle, som i århundredets første årtier tog til udlandet for at uddanne sig og for at komme væk fra Kina. De var venstreorienterede og var i opposition til det feudale samfund. De stiftede litterære selskaber og lavede forestillinger, blandt andet bygget over Shakespeares vær-

ker. Tian Han grundlagde i 1922 et litterært selskab, Nanguo-Klubben, der var et af de vigtigste selskaber til formidling af vestlig litteratur.

Rolletyper

Tilpasningen af Shakespeare-værkerne til kinesiske teatertraditioner gjaldt fx rolletyperne. Det er ikke noget, Shakespeare arbejdede med, det har man ikke i det elizabethanske teater, men når man ser en Shakespeare-forestilling, er det meget nemt at dele hele rollegalleriet op i de fire faste rolletyper, kinesiske dramatikere arbejder med. Derfor har det været nemt for de kinesiske instruktører at konvertere rolletyperne fra den elizabethanske stil til den kinesiske, når de sætter Shakespeare-forestillinger op i klassisk kinesisk operastil.

De fire kinesiske rolletyper har hver deres formål:

Sheng-rollen er den unge elskerrolle, det kan være Hamlet, Romeo eller de unge hoffolk, der er gift med King Lears døtre.

Dan-rollen er kvinderoller, og her er der den lighed mellem det elizabethanske og det kinesiske teater, at alle kvinderoller blev spillet af mænd eller drenge. Det bunder i, at kvinder ikke måtte optræde på scenen. I England fik de tilladelsen i 1660, i Kina først efter Republikkens indførelse i 1911. I det elizabethanske teater blev kvinderollerne altid spillet af drenge, så når de kom i overgangsalderen, blev de fyret.

„Det kan være en af årsagerne til“, sagde Alette Scavenius, „at kvinderne i Shakespeares dramatiske univers står relativt svagt, der er ikke mange dominerende kvinderoller. I det kinesiske teater står kvinderollerne meget stærkere og er ofte helteroller med en mandlig adfærd, som jeg er sikker på, at de mandlige tilskuere kun ønskede at se på scenen“.

I Kina blev kvinderoller spillet af mænd, de lærte en særlig teknik, så de kunne synge i falset til højt op i årene. Det er et spørgsmål om at indøve en bestemt teknik.

Jing-rollerne er de malede ansigter.

„Det karakteristiske ved dem er, at man altid kan aflæse i deres ansigt,

hvilke karakteristika deres rolle indeholder. Man kan således aflæse mange andre ting end det ydre, om de er gode eller onde, man kan også aflæse det følelsesregister, som de betjener sig af. Et malet ansigt med rigtig mange farver og rigtig mange streger er en kompliceret karakter. Det svarer til, at man møder et menneske, hvis ansigt ligner et stykke papir der er krøllet sammen – man får en fornemmelse af, at der er mere kompleksitet i deres sjæl, end de umiddelbart giver indtryk af“.

Den slags har man stiliseret til det perfekte i jing-typerne. Der findes i tusindvis af forskellige malede ansigter, som hører til forskellige roller.

Chou-typerne er klovnerrollerne, og dem finder man ofte i Shakespeares persongalleri. De kan bruges til at formidle alt det, man ellers ikke kan sige, eller måske spille en alternativ karakter af en rolle, så man på en måde får to sider af samme person.

Regnvej og giftermål

Forestillingerne var tilpasset det publikum, de var tiltænkt. Det gjaldt også markedsføringen. Fx blev en Hamlet-forestilling annonceret således:

„Lige så sikkert som det bliver regnvej, vil en kvinde finde en ny mand at gifte sig med“. Forklaringen er, at netop på det tidspunkt, da forestillingen skulle opføres, havde regnen væltet ned over Shanghai i halvanden måned, regnvejret var simpelt hen det stående samtaleemne i byen. For forestillingens skuespillere var stykkets dramaturgiske højdepunkt scenen, hvor den myrdede konges bror, Claudius, gifter sig med enke-dronning Gertrude.

Netop det, at en kvinde giftede sig igen, var et aktuelt emne i Shanghai, idet de intellektuelle, der var vendt tilbage fra udlandet, var begyndt at tage spørgsmålet om kvindens rettigheder op til diskussion. Derfor regned forestillingens arrangører med, at sammenkædningen af regnvej og stykkets krumtap, giftermålet, kunne inspirere folk til at se forestillingen.

I 1920'erne var det skuespil af Ibsen, Shaw, Gorkij og Shakespeare, de unge var optaget af. Shakespeare-

forestillingerne blev stadigvæk opført på grundlag af Lambs børnebog, og forståelsen af skuespillene var fortsat beskeden. En anmeldelse af en opsætning af „Købmanden i Venedig“ i 1930 havde dette resumé af handlingen: „En sentimental ung pige vælger sin ægtemand på baggrund af forskellige prøver, og en ødsel ung mand gifter sig ved at optage et lån. En gnier forårsager vild ballade i retten, og en kvindelig sagfører dømmes i den mærkværdige sag“.

I 1930'erne og 1940'erne var der stort set pause i teaterlivet i Kina – kineserne havde andet at tænke på i den periode –, men i 1937 var kineserne dog vidner til en historisk opsætning af „Romeo og Julie“. Det historiske var, at forestillingen var baseret på den sovjetiske instruktør Konstantin Stanislavskijs naturalistiske spillestil, som de kinesiske skuespillere havde svært ved at leve op til. De var vant til en stiliseret spillestil – det med at sidde og gå og drikke og

ryge på scenen havde de det svært med. Anmelderne synes bestemt ikke, at det var spor spændende, forestillingen var lige så kedelig at overvære som at læse Mencius' samlede værker, skrev en anmelder. Men for samtidens teaterfolk blev det en meget vigtig forestilling, blandt andet fordi man brugte lyssætning til at understrege det dramaturgiske forløb og de forskellige karakterers udvikling og følelser. Det var noget helt nyt.

Shakespeare og Mao

Under Mao havde Shakespeare-tilhængerne vanskelige vilkår, for efter Maos mening skulle kunsten tjene folket, kunst for kunstens skyld var ilde set. 90 pct. af forestillingerne handlede om revolutionens sejr over det feudale samfund. Dog blev der vist to filmatiseringer af Shakespeareskuespil, nemlig Laurence Oliviers Hamlet-film fra 1948 og hans Richard III-film fra 1955. Begge film fik også efter årtusindskiftet betyd-

Hamlet i direkte konfrontation med Claudius, hans farbror, som efter faderens død giftede sig med hans mor. Hamlet er en sheng-type, men i krigerdragt, mens Claudius er en jing-type, de malede ansigters type. Farverne og stregerne i ansigtsmalingen indikerer rollens karakter. Den grundlæggende farve er hvid, ondskabens farve, og de spidse opadvendte øjenområder samt de opadstræbende øjenbryn antyder en ryggesløs kriger og despot. (PR-foto fra Shanghai Peking Opera Theatres opførelse af Hamlet på Kronborg i 2005).

ning for de Shakespeare-opførelser, der blev lavet i Kina.

I april 1964 var det 400-året for Shakespeares fødsel, og der var i Kina planer om at markere det med flere Shakespeare-festivaler rundt om i landet. Blandt andet havde en professor Cheng fra Nanjing Universitet besluttet at sætte fire uddrag af Shakespeare-forestillinger op med sine studerende som skuespillere. De havde holdt prøver allerede fra efteråret 1963, men i december 1963 strammede Mao grebet om kulturen som oplæg til Kulturrevolutionen.

„Alle former for kunst er stødt på forskellige problemer, som har involveret mange mennesker. De socialistiske reformer i mange af disse områder har ikke opnået nogen som helst resultater. Mange kultursektorer er stadig styret af gamle lig“, proklamerede han. De gamle lig er selvfølgelig Shakespeare, tilføjede Alette Scavenius. De kinesiske teaterfolk var ikke i tvivl om, hvor det bar hen – Shakespeare blev som alle andre vestlige kunstnere forvist og fordømt. De planlagte Shakespeare-festligheder blev omgående aflyst, men professor Chen måtte gå gennem byen iført narrehat. Han blev offentligt fordømt og måtte undskylde, at han havde haft planer om at sætte en Shakespeare-forestilling op.

Shakespeare-hyldest i 1986

Da Kulturrevolutionen var overstået, gik det stærkt med at sætte Shakespeare på teatrenes plakater. I begyndelsen af 80'erne blev der lavet over 40 Shakespeare-forestillinger. I 1980 var det endnu en gang „Købmanden i Venedig“ der måtte holde for. Den blev en utrolig succes og blev vist over hele Kina med over 200 opførelser, som dog ikke havde rystet de sidste rester fra Kulturrevolutionen af sig: det religiøse aspekt var fjernet. Pengelåneren Shylock præsenteredes ikke som jøde, men som en kapitalist, og købmand Antonio var en repræsentant for det voksende borgerskab. Forestillingen var tilpasset det publikum, som den var rettet mod, det var en fuldstændig klassisk forestilling

med renaissance-kostumer helt i vestlig stil, og publikum var begejstret.

Den helt store hyldest kom i 1986, da den første Shakespeare-festival langt om længe kunne finde sted med „Romeo og Julie“, opført af det kinesiske „Kulmine-ensemblet for dans, sang og mime“.

Interessen i Kina for Shakespeare er ikke blevet mindre med årene. En af Kinas mest kendte instruktører, Lin Zhao-hua, har sat „Richard III“ og „Hamlet“ op i en forestilling, der vises i alle større byer i Kina.

Kinas teatertradition

Der er gjort mange forsøg på at sammenligne vestligt og asiatisk teater. Alette Scavenius er endog stødt på en fransk forsker, der påstod, at engelske teatertrupper var rejst ad Silkevejen til Kina for at lære kineserne at lave teater.

„Sådan forholder det sig dog nok ikke. Kineserne er gode til at lave teater, og deres teatertradition er langt ældre end den europæiske: det antikke græske teater dateres til godt 500 f.v.t., hvor man i Kina taler om en teatertradition, der rækker tilbage til Zhou-dynastiet, altså til omkring 1000 f.v.t. Så jeg tror ikke, der har været noget som helst behov for at lære kineserne noget som helst om teater“.

Sandheden om ligheden mellem teaterformerne er måske snarere, sagde Alette Scavenius, at den performative kunst, uanset om der er tale om Europa, Kina eller andre dele af verden, stammer fra nogle urformer, nogle urriter, hvor man har haft religiøse ceremonier, som har været ledsaget af musik, sang og dans eller i hvert fald en form for bevægelse. Disse urformer har, sammen med shamanitiske ritualer, som også er en meget vigtig del af teatrenes grundformer, langsomt udviklet sig til det teater, vi kender i dag.

At teaterformerne på tværs af kontinenterne har store lighedspunkter kan skyldes, at de har haft performerens daglige liv og kunstneriske udfordringer som udgangspunkt. Teaterforestillinger har været en langt mere

integreret del af dagligdagen end i vor tid. Både i Kina og i fx England spillede man om dagen, blandt andet for at kunne udnytte dagslyset, og forestillingerne var i højere grad end i dag en social oplevelse.

„I dag kommer man kl. 20, man sidder på sin plads og holder mund, man har været i bad, man har fint tøj på og har sørget for, at børnene bliver passet, og så klapper man, når det er rigtigt at klappe, og når forestillingen er færdig går man hjem. I det gamle teater kom og gik man, som man havde lyst til, man havde sine børn med, endog sine husdyr, man gik rundt og snakkede med hinanden og spiste den medbragte mad. De fleste kendte stykkerne så godt, at de vidste præcist, hvor de dramatiske højdepunkter var, og så blev der fuldstændig stilhed i teatret“.

Alette Scavenius fortalte om en sådan forestilling, hun har oplevet i Hong Kong. Den varede fra om eftermiddagen til næste morgen. Der var netop det liv med folk, der kom og gik og snakkede, men pludselig blev der helt stille, så blev der sunget en arie, og straks da den var forbi, brød bifaldet løs, så taget løftede sig – og så snakkede teatergængerne videre.

„Det er en fantastisk måde at gå i teater på, man lever med i det hele, og det bliver ikke så konformt. Men det kræver jo en helt anden kulturel forståelse end den, vi har i dag, og at tilskuerne kender stykkerne“.

Shakespeare-aftenen sluttede med, at Alette Scavenius fra en dvd-indspilning viste eksempler på tre forskellige typer af kinesiske opsætninger af „King Lear“: forestillinger, der lægger vægt på „det fremmede“ – det vestlige – i stykket, forestillinger, som helt igennem er tilpasset kinesiske forhold, og forestillinger, der „går på to ben“, dvs. en blanding af kinesisk og vestlig opsætning.

KINA SOM NY SUPERMAGT

GIVER DET ANLEDNING TIL BEKYMRING?

Kina – en ny supermagt? var titlen på et foredrag, som lektor i international politik ved Aarhus Universitet Clemens Stubbe Østergaard holdt i Dansk-Kinesisk Forening i København den 21. oktober 2008. De fleste af verdens problemer kan ikke løses uden Kinas medvirken, var aftenens budskab.

Af Flemming Poulsen

Kina kommer et skridt nærmere til at spille rollen som verdensmagt, når verdens største frihandelsområde, FTA (Free Trade Area), bliver en kendsgerning i 2010. Når FTA er fuldt udbygget i 2015 omfatter, det 11 lande i Østasien og Stillehavsområdet. I kraft af sin størrelse og stærke økonomi vil Kina ganske givet få en fremtrædende rolle i den nye organisation.

Kinas store økonomiske vækst er et skridt på vejen til landets stormagtsstatus, men det ligger i baghovedet hos kineserne, at der i høj grad er tale om en tilbagekomst på scenen som verdensmagt, for allerede i 1820 havde Kina verdens største økonomi.

Den økonomiske vækst er sket i et hastigt tempo. Som Clemens Stubbe Østergaard formulerede det: Aldrig før har en så stor økonomi

⇨ flyttet sig så hurtigt fra at være en planstruktur til at fungere efter markedsvilkår,

⇨ åbnet sig så hurtigt for det globale finans- og handelssystem,

⇨ ændret sig så dramatisk fra at være et overvejende landligt til at være et overvejende bymæssigt samfund,

⇨ ændret sig så hurtigt fra at have energi nok – det havde Kina indtil 1993 – til at være afhængig af energiimport,

⇨ gået så hurtigt fra at være informationshungrende til at være informationsrig – 210 millioner kinesere har internet.

Desuden har Kina haft en tocifret vækst i 30 år, handelen er vokset otte gange hurtigere end verdenshandelen i samme tidsrum, og Kina er en voksende leverandør af kapital til hele verden, ikke mindst til USA.

Hvad eksporten angår, er der en tendens til at sige, at den drejer sig om kinasko og den slags, men siden 2003 har over halvdelen af Kinas eksport været maskineri og elektriske produkter, omkring en tredjedel af eksporten er hightech. Så det er ikke mere så meget legetøj, der eksporteres, konstaterede Clemens Stubbe Østergaard. Desuden har Kina siden 2002 været det vigtigste eksportmål for Japan, Sydkorea og Taiwan, hvor det tidligere var USA.

Samarbejdsvillig

Når man skal bedømme en stormagts magt er det afgørende spørgsmål, hvad stormagten vil bruge denne magt til, om den vil være en status quo-magt, der tilpasser sig forholdene som de er, eller en revisionistisk magt, der vil lave om på verden.

En amerikansk forsker, Alastair

Johnston, har ud fra forskellige kriterier fundet ud af, at Kina er en status quo-magt: Kina har siden 1986 nedlagt veto i Sikkerhedsrådet fire gange, mens USA står for 67 vetoer. Kina har underskrevet 32 af 38 mulige FN-traktater. Ser man på Kinas udenrigspolitiske doktrin finder man, at landet lægger vægt på at arbejde inden for FN-organisationer og nå sine mål ved hjælp af diplomati og handels-samkvem, ikke ved militær magtanvendelse.

Kina betragter sig selv om et naturligt medlem af stormagtsklubben på grund af sin størrelse, sin store befolkning, sin civilisation og sin historie og nu altså også ved sin økonomi. Landet har et stærkt behov for stabile og fredelige omgivelser, også for at berolige de lande i regionen, der måske er lidt bange for Kinas stærke vækst. Selvbeherskelse er i høj grad en del af Kinas udenrigspolitiske doktrin.

Hvis man spørger kineserne, hvordan de vil bruge den voksende magt og indflydelse, svarer nogle, at de lægger vægt på tre ting: velstand, sikkerhed og status.

Hvad angår velstand vil Kina være mere aktiv ude i den store verden efter markeder, investeringer – også i Danmark –, teknologi og ressourcer. Man vil ikke være afhængig af nogle få kilder, man vil have flest mulige.

Hvad angår sikkerheden vil man udvikle nye og eksisterende relationer til institutioner, både for at berolige ved at pege på de fælles fordele, der kan være ved at Kina vokser, og for at øge sin indflydelse.

Hvad angår status er kineserne meget bevidste om at opnå høj international status. Det får Kina i kraft af sin økonomiske succes, men det kan også ske ved den politik, der bliver ført, fx at man ikke vil blande sig i landenes indre anliggender, det er en populær politik i Den Tredje Verden.

Problemerne

Om problemerne ved at Kina bliver stort sagde Clemens Stubbe Østergaard, at dem mærker Kina selv. Det har været en så hård proces at komme igennem denne store udvikling

på kort tid, at man mister orienteringen, de hidtidige værdier gælder ikke mere, man bliver desorienteret, depressiv, fordi man så at sige værdimæssigt er på herrens mark. Der er så mange forvridninger i samfundet, polarisering, materialisme, forurening, et åndeligt vakuum er der også i høj grad i Kina, så der er masser af problemer for Kina selv.

For USA, den eneste supermagt, er et af problemerne, at det har fået en konkurrent, blandt andet fordi Kina har været så dygtig til at bruge globaliseringen til at svinge sig op. Det var bestemt ikke meningen med globaliseringen, at den skulle være til så stor gavn for Kina, men det har den været. Konkurrence er selvfølgelig dybest set en god ting, det må man i hvert fald mene som amerikaner, men det skærper nødvendigheden af, at USA gør noget ved sine egne problemer, øger sin opsparing, forbed-

rer uddannelsessystemet, gør sig mindre afhængig af eksterne forsyninger af energi osv.

Så er der et andet problem for USA, nemlig at landets hidtidige allierede begynder at dække sig ind. Især landene i Østasien begynder at tænke: Vi må til at satse på to heste, vi kan ikke binde hele vores fremtid til supermagten USA, hvis indflydelse er for nedadgående. Vi må lige tænke på, at kineserne er vores største kunde, så vi må hellere sørge for gode relationer til dem. De østasiatitiske lande vil ikke i klammeri med Beijing, det kunne blive for dyrt, så de skal balancere mellem USA og Kina.

Hvad angår den østasiatiske region og Kinas naboer kan man sige, at disse lande har haft meget store økonomiske fordele af, at Kina har trukket deres økonomi med op, især den japanske, men samtidig mærker de også en ny lagdeling, et nyt hierarki,

hvor Kina dukker op som en ny stor-magt i regionen.

Kina og udviklingslandene

Den Tredje Verden og udviklingslandene ser i Kina et land, hvor der sker en udvikling. For mange ulande er det spændende at se, at udvikling er en mulighed. Det har gjort Kina populært i nogle ulande.

Det har fx Botswanas præsident, Festus Mogae, givet udtryk for: „Kineserne behandler os som ligemænd, mens Vesten stadig behandler os som tidligere undersætter“. (Læs: slaver). „Jeg foretrækker Kinas holdning frem for Vestens. Mens Kina giver bistand uden betingelser, har Vesten altid en eller anden form for betingelse knyttet til sin bistand“.

Det er en interessant udtalelse, sagde Clemens Stubbe Østergaard, fordi den kommer fra en præsident, som vi ellers betragter som meget vestligt orienteret.

Kinesernes arbejde i Afrika går ud på at lave en masse infrastruktur, bygge veje og havne osv., fordi det er forudsætningen for, at der kan ske en udvikling, at folk kan blive beskæftiget, og det er, siger kineserne, vigtigere for afrikanerne, end at vi holder forelæsninger for dem om korrup-tion. Kineserne vil gerne have udvikling og stabilitet i Afrika, og det hilser mange afrikanere velkommen.

Men selvfølgelig går der noget tabt, fordi der i forbindelse med Kinas bistandsprojekter ikke findes en forenet front, der stiller krav til afrikanerne, tilføjede Clemens Stubbe Østergaard.

„Man kan så spørge, hvor meget det har hjulpet, at Vesten har fået skabt nogle tilsyneladende demokratier og holder valg, det har intet ændret i de økonomiske og magtmæssige strukturer i de pågældende lande, hvor man bare gør, hvad donorerne siger, man skal gøre, men alt er ved det gamle“.

Man kan forestille sig, at man ved at få gang i afrikansk landbrug kunne forbedre den samlede globale føde-varesituation.

„Jeg synes, kinesernes bistand er af en helt anden størrelse end fx Vestens og Verdensbankens bistand. Det er

Kina i rollen som verdensmagt: Præsident Hu Jintao (nr. 3 fra venstre) sammen med Frankrigs præsident, Nicolas Sarkozy (nr. 4 fra venstre), i spidsen for europæiske og asiatiske stats-overhoveder og regeringschefer, samlet i Folket Store Hal i Beijing til en konference i organisationen ASEM (Asia-Europe Meeting) i oktober 2008. Sarkozy repræsenterede EU, idet Frankrig havde EUs formandskab i sidste halvår af 2008. (Foto: Polfoto).

enorme beløb, kineserne afsætter til bistandshjælp til Afrika. Europa kan have stor fordel af at yde udviklingsbistand til Afrika, for hvis man forestiller sig en situation, hvor afrikanerne ønsker at blive i Afrika og udvikle landene der i stedet for at udvandre illegalt til Europa, så får vi faktisk glæde af kinesernes arbejde der“.

Virkninger

Clemens Stubbe Østergaard kom ind på, hvordan Kinas stærke og hurtige vækst indvirker på forskellige områder – politiske, økonomiske, militære og teknologiske.

Økonomisk har Kina optrådt som et økonomisk lokomotiv. I den nuværende situation, hvor det amerikanske lokomotiv er gået noget i stå, er det heldigt, at der så er et andet økonomisk – og efterhånden også et teknologisk – lokomotiv, der kan træde til.

Politisk får man en stabilisering af det eksisterende internationale system, fordi Kina har så stor fordel af det system.

Teknologisk set har Kina haft store fordele af at kunne bruge andres opfindelser og teknologi. Men den fribillet er snart slut. Der er heldigvis et enormt volumen i kinesisk forskning. Kinesisk ingeniøruddannelse og kinesisk naturvidenskab er allerede i gang med at nå gennembrud på forskellige felter, hvor kineserne faktisk er verdens førende, fx hvad angår genteknologi.

Militært set er Kina meget forsigtig, kineserne moderniserer det, som af nogle karakteriseres som et arbejdede militærmuseum, de vil nødig ind i et våbenkapløb. Kinas forsvarsudgifter er steget ca. 15 pct. om året, og det er meget lidt sammenlignet med andre lande i forhold til bruttonationalproduktet.

Stigende løn til soldaterne er også en årsag til øgede forsvarsudgifter. Man kan ikke lønne soldaterne som dengang de bare skulle kunne holde et gevær og rette det direkte mod fjenden, nu skal soldaterne kunne bruge komplicerede systemer. Men moderniseringsbehovet er nok det mest udprægede, man har simpelt-

hen en gammeldags hær, en meget lille flåde og ingen moderne fly. Der er et stort efterslæb, som giver store udgifter.

Der er måske en diffus frygt for kinesisk dominans i lande, som det økonomisk ikke går så godt med, fx Tyskland, Italien og Frankrig, de har en følelse af, at deres problemer skyldes Kinas vækst og dominans.

Naboerne

Kina har et positivt forhold til sine naboer, fastslog Clemens Stubbe Østergaard.

Forholdet til Taiwan er stærkt forbedret, siden Ma Ying-jeou ved præsidentvalget i marts 2008 besejrede den hidtidige præsident, Chen Shui-bian, der gik ind for Taiwans uafhængighed, mens Ma står for forhandlinger med kineserne. Kina og Taiwan er så totalt økonomisk integrerede, at de slet ikke kan undvære hinanden. Den kapital og knowhow, som Taiwan har investeret i Kina, beløber sig til 120 milliarder dollars, der findes over 100.000 taiwanske virksomheder i Kina, og halvanden million taiwanere har slået sig ned på fastlandet. 40 pct. af Taiwans eksport går til Kina.

Er der på Taiwan frygt for Kina? Når økonomisk velfærd er så afhængig af et naboland, som tilfældet er her, er begge lande interesseret i fred, tilnærmelse og stabilitet. Meget få taiwanere, ca. 15 pct., går ind for uafhængighed nu, og sikkert samme antal mange går ind for sammenslutning med Kina nu. Resten går ind for status quo, dvs. faktisk, men ikke juridisk, selvstændighed.

Sydkorea er et tydeligt eksempel på et land, der er ved at frigøre sig fra forbindelsen med USA og i højere grad vender sig mod Kina. Vietnam er i gang med reformer, som svarer til dem, Kina gennemfører, derfor er forholdet mellem de to lande relativt konstruktivt.

Så der er ikke noget negativt at sige om forholdet til nabolandene, fastslog Clemens Stubbe Østergaard og tilføjede, at de asiatiske lande dog er klar over, at det gælder om at binde Kina ind i flest mulige aftaler. Et stort skridt i den retning bliver taget i

2010, når Kina sammen med ti asiatiske lande begynder at etablere verdens største frihandelsområde, der også omfatter aftaler om blandt andet infrastruktur, sygdomsbekæmpelse og militært samarbejde.

Samarbejde med Kina

De problemer, som Kinas voksende indflydelse har skabt rundt om i verden, forsøger den kinesiske regering at klare ved blandt andet at berolige omverdenen. Det sker fx ved konstruktiv deltagelse i internationale organisationer og ved frihandelsaftaler, ved at appellere til, at man demokratiserer ledelsen af verden, at man accepterer, at der kan være mange måder at ordne de politiske og økonomiske forhold på, at verden er mangefarvet, som nogle kinesere formulerer det. Desuden forsøger Kina at vinde verdens gunst ved hjælp af den såkaldte „bløde magt“ i form af kulturelle initiativer.

„I den situation bør vi europæere ikke optræde som amerikanere, vi er europæere og skal finde Kinas og EUs fælles interesser“, sagde Clemens Stubbe Østergaard. „Vi skal desuden undgå at styrke nationalisterne i Kina ved at foretage os ting, der for kineserne kan se ud, som om vi vil spænde ben for den kinesiske udvikling, noget som kinesere er meget opmærksomme på“.

„Vi må også være indstillet på, at hvis vi skal indpasse kineserne i det internationale system, skal de også have indflydelse, og det betyder, at vi somme tider selv må afgive indflydelse. Det er aldrig rart, men det kan være nødvendigt, hvis samarbejdet med kineserne skal resultere i gode og solide løsninger“.

„Det er nødvendigt at samarbejde med Kina, for de fleste af verdens problemer kan kun løses sammen med Kina. Det gælder klima, spredning af våben, migration, transnationale forbrydelser, herunder terror, epidemiske sygdomme, internationale finansproblemer osv., alt dette kan ikke reguleres og kontrolleres uden om Kina. Det er helt oplagt, der er ikke noget valg“.

KUNSTEN AT BEVÆGE LIVSKRAFTEN

MEDICINSK QIGONG – GRUNDLAGET FOR KINESISK TRADITIONEL MEDICIN

Qi (udtales tji) var sammen med et andet kinesisk ord, *gong*, emnet for et foredrag, som qigong-instruktøren Mette Feilberg holdt i Dansk-Kinesisk Forening tirsdag den 9. december 2008. Det blev en foredragsaften lidt ud over det sædvanlige, for da instruktøren var færdig med foredraget, måtte alle 25 tilhørere op at stå og gøre nogle af de øvelser, som dyrkerne af qigong foretager for at leve i balance med sig selv og forebygge eller slippe af med forskellige sygdomme.

Af Flemming Poulsen

Yin-yang symbolet udtrykker et grundelement i qigong: balancen mellem kroppens modsætninger. Lærer vi at følge yin og yangs forandringer, bliver vi ikke syge, siger kineserne.

Qigong kan oversættes som „kunsten at bevæge qi“, fortalte Mette Feilberg. Qi er en mystisk kraft, der findes over alt i universet og inde i kroppen på hver af os, og som er en vigtig del i traditionel kinesisk medicin. Hvad det er for en kraft, og hvordan den virker, har forskere ikke fundet ud af, men at den virker, kan videnskabsfolk og læger dokumentere.

Denne mystiske kraft bruger kinesiske læger ved behandling af visse sygdomme og lidelser.

Som Mette Feilberg formulerede det, er målet for medicinsk qigong „at opretholde og forbedre balancen i kroppen, forebygge sygdom, kurere kroppen for dårligdomme, opbygge et stærkt immunforsvar og skabe balance mellem sind og krop og opnå mere indre ro og harmoni“.

I den menneskelige krop strømmer qi-energien ad særlige kanaler – meridianer – rundt i hele kroppen. Kanalerne kaldes også akupunktur-systemet. Nogle steder – ved akupunktur-punkterne – kommer qienergien op til overfladen af kanalerne og kan her påvirkes ved en nål. Men qi kan også påvirkes – forøges – ved særlige øvelser eller sendes i en bestemt retning.

Qi-energiens virkninger

Mette Feilberg fortalte om en kinesisk læge og forsker ved universitetet i Chongqing, Yan Xin. Han har studeret vestlig medicin og er qigong-mester. Han har deltaget i mange forsøg med qi-energi, bl.a. ved at sende qi til forskelligt materiale. På den måde kan han ændre strukturen i molekyler og i dna og forvandle materialet tilbage til dets oprindelige form. På sin hjemmeside fortæller han om et eksperiment, hvor man har sat qigong-dyrkere til at ryste piller ud af flasker, mens de var lukket til med kapsler. Hvordan det går til, er der ingen forklaring på, man kan ikke måle, hvad der sker, men resultatet ved anvendelse af qi-energi kan måles.

Qi-kraften har samme virkning på kort som på lang afstand. Yan Xin har foretaget forsøg sammen med en amerikansk forsker. Det lykkedes den kinesiske forsker at sende qi-energi

fra sit laboratorium i Kina til forskeren i Californien.

En russisk fysiker, Yuri Kronn, der også forsker i qi-energi, og som nu bor i USA har sagt, at vi kun kender fem procent af alt, hvad der er i universet – stjerner, galakser osv. Resten af universet kaldes mørk energi eller mørkt stof, og det ved man ikke hvad er. Men vi ved, at universet udvider sig, og at det mørke stof sandsynligvis har noget at gøre med den proces. Juri Kronn mener, at der er en eller anden forbindelse mellem denne mørke energi og qi, at det måske er det samme.

Medicinsk qigong regnes for kongen i traditionel kinesisk medicin, forklarede Mette Feilberg. Kineserne siger, at qigong faktisk er grundlaget for kinesisk lægekunst. Ud af det har alle de andre former for traditionel kinesisk medicin udviklet sig – akupunktur, akupressur, urtemedicin, tui-na (en form for kinesisk massage).

Qigong er kunsten at bevæge qi-kraften rundt i kroppen og dermed aktivere kroppen. Kroppens akupunktur-system påvirkes. Hvis en patient får akupunktur, virker behandlingen bedre, hvis patienten også laver qigong-øvelser. Det giver en kraftigere qi-energi, og blokeringer opløses nemmere. Ved hjælp af bevægelser kan man påvirke qien, så man ikke behøver at bruge nåle, lyder qigong-instruktørens forklaring på qi-energiens gavnlige virkninger.

Yin-yang symbolet og lægekunsten

Kinesisk traditionel medicin har yin-yang symbolet som grundlag. Mette Feilberg forklarede filosofien bag det velkendte kinesiske symbol:

„Yin-yang er som to fisk, der bider hinanden i halen og roterer rundt. der er en bevægelses-symbolik. Det symboliserer, at alt er i bevægelse, alt i universet bevæger sig, galakserne, stjernerne, jorden – og alt på jorden bevæger sig med årstidernes skiftet, bjergene synker sammen og vokser op osv. Også inde i vores krop bevæger alt sig, blod og lymfer og celler udvider sig og trækker sig sammen. Hvis der er noget, der ikke bevæger

sig, er det sandsynligvis ude af balance“.

„De to fisk har et øje i den andens farve. Det symboliserer, at der ikke er noget i verden, der kun er én ting. Det ene bgynder, hvor det andet slutter. Vi kan ikke forestille os lys, hvis vi ikke ved, hvad mørke er, det ene findes i det andet, Døden er i livet, så snart vi bliver født, begynder vore hjerneceller at dø, livet kommer op af det døde materiale“.

„Den hvide fisk kalder vi for yang, den står for solen, for varmen, for det mandlige, for evnen til at bevæge sig og handle, for det rationelle, det intellektuelle osv. Den sorte del kaldes for yin, den står for jorden, månen, kulden, det modtagende princip, det kvindelige, det irrationelle, det intuitive modsat det intellektuelle“.

„De to kræfter er tilsyneladende absolutte modsætninger, men den ene kan ikke eksistere uden den anden, som en mønt, hvor vi har dronningens portræt på den ene side og kronen på den anden“.

„Modsætningerne findes i naturen, i vores krop. De stræber henimod en dynamisk balance, og det er et vigtigt

nøgleord i qigong – balance. Vi skal lære at finde en balance mellem den indre krop og den ydre verden, mellem arbejde og hvile, mellem sorg og glæde, mellem aktivitet og det ikke at lave noget“.

Bevægelse og sundhed

Et andet element i qigong er bevægelsen.

„Når alting bevæger sig omkring os og inde i os, kan vi ikke have sundhed uden bevægelse. Princippet er, at man skal bevæge det, der ikke fungerer, fordi qi, som cirkulerer i kroppen, kan blokeres og standses. Hvis den gør det, bliver vi syge“.

Kineserne siger, at hvis vi lærer at følge yin og yang, bliver vi aldrig syge, fordi alt skifter hele tiden, forvandler sig, det skal vi lære at følge, men det er svært, for vi vil gerne holde fast på tingene, forklarede Mette Feilberg. Vi skal også have balance i vores følelser, lyder en anden forskrift fra qigong-dyrkerne. Glæde, bekymringer, sorg, depressioner, frygt, vrede – det er alt sammen følelser, det er naturligt at have, men man skal bare ikke sidde fast i dem. Gør vi det, op-

står der en ubalance i kroppen i forholdet mellem yin og yang, og så bliver vi syge.

Qigongs historie kan følges 3000 år tilbage i tiden. Qi og dens virkning på helbred og velbefindende er blandt andet beskrevet i „Den Gule Kejsers Klassiker“.

Mette Feilberg stiftede bekendtskab med qigong, da en søn efter en trafikulykke ønskede at bruge alternativ behandling. Mette Feilberg deltog i behandlingen og blev så optaget af kinesisk traditionel medicin, at hun i slutningen af 1980'erne tog kurser i massage-teknikker, kinesologi og zonerapi og begyndte at lave tai-chi.

„Under et weekend-kursus i qigong kunne jeg mærke så meget i min krop, at jeg besluttede at lære noget mere om det“. Hun fik en instruktør-uddannelse i qigong i Sverige og kom i den forbindelse for første gang til Kina i 1994. Der fik hun forbindelse med en qigong-lærer, og siden har hun været i Kina mange gange med sine qigong-elever, der har deltaget i kurser sammen hendes lærer.

En halv times qigong-øvelser med aftenens foredragsholder som dirigent gav tilhørerne et indblik i, hvordan qigong-dyrkerne gennem rolige bevægelser med arme og krop kan skabe velvære, forebygge og helbrede for sygdom. Her er det håndfladerne på hovedet – kvinder med højre hånd nederst, mænd med venstre nederst. Ifølge kinesisk medicin har man gode erfaringer med at behandle patienter med fx højt blodtryk, hjertesygdomme, gigtsygdomme, allergi, stress og astma, og man bruger også qigong som supplerende behandling af visse kræftformer. (Foto: Steen Jensen).

CHARTER 08: SÅDAN BLIVER KINA ET DEMOKRATI

KINESISKE INTELLEKTUELLES FORSLAG TIL VIDTGÅENDE REFORMER

Kinesisk politi reagerede hurtigt, da 303 intellektuelle den 10. december 2008 opfordrede regeringen til at indføre vidtgående politiske reformer. Opfordringen blev bragt på internettet i form af et manifest med titlen Charter 08.

Af Flemming Poulsen

Titlen Charter 08 er, ifølge initiativtagerne, en henvisning til et tilsvarende manifest, som tjekkiye og slovakiske intellektuelle udsendte i 1977 (Charter 77) med krav om, at Tjekkoslovaikiets kommunistiske regering reformerede styret i demokratisk retning.

Charter 08 opfordrer Kinas kommunistiske ledelse til at indføre vidtgående politiske reformer, fra afholdelse af frie valg og afskaffelse af etparti-systemet til indførelse af uafhængige domstole og omdannelse af Folkerepublikken Kina til Forbundsrepublikken Kina. Det kommunistiske partis eneret på magten skal opheves, menneskerettighederne skal sikres effektivt, domstolene skal være uafhængige, der skal indføres frie valg, den lovgivende, dømmende og udøvende magt skal adskilles.

Det er nogle af de 19 forslag – eller „standpunkter“, som de kaldes i Charter 08 – som skal være grundlaget for et demokratisk Kina.

I forordet til dokumentet forklares baggrunden for de 19 „standpunkter“:

„Den kinesiske regerings forsøg på „modernisering“ har vist sig at være katastrofal. Regeringen har frataget folk deres rettigheder, sat deres værdighed over styr og forhindret normal menneskeligt samvær. Derfor spørger vi: Hvad vej går Kina i det 21. århundrede? Vil det fortsætte med „modernisering“ under et autoritært styre, eller vil det tage de universelle værdier til sig, slutte sig til gruppen af civiliserede nationer og bygge et demokratisk styre?“

Intellektuelle har tidligere offentligt kritiseret styret og krævet politi-

ske reformer, uden at den kommunistiske partiledelse har ladet sig inspirere af kritikken, men der er det særlige ved Charter 08, siger kinesiske kommentatorer på internettet, at de fleste af underskriverne er velanskrevne intellektuelle og andre, der bortset fra nogle få ikke er kendt for at have deltaget i offentlig kritik af styret. Desuden adskiller Charter 08 sig fra andre lignende protestskrivelse ved at have et stort antal underskrivere, der kommer fra de fleste samfundslag og geografisk dækker det meste af Kina. Ud over de 303 underskrivere har et ukendt antal tilsluttet sig chartret via internettet – der nævnes tal fra 2000 til 7000.

Takket være internettet er de intellektuelles udspil hurtigt blevet kendt over hele Kina. Ifølge en af initiativtagerne, Zhang Zuhua, er Charter 08 blevet linket til 300.000 hjemmesider, selv om myndighederne har forbudt al omtale af manifestet og har pålagt medierne ikke at bringe artikler eller indlæg fra nogen af de 303 underskrivere.

Den amerikanske avis „Christian Science Monitor“s korrespondent i Beijing har talt med Zhang Zuhua, der blev anholdt kort før midnat den 8. december 2008, to dage før manifestet blev offentliggjort på internettet. Han blev løsladt efter 12 timer i politiets varetægt.

Korrespondenten anfører to hovedgrunde til, at Charter 08 kan betragtes som noget særligt: Tusinder af borgere med vidt forskellige baggrunde – professorer, forretningsfolk, studerende, fremtrædende jurister, tidligere partimedlemmer – har underskrevet manifestet, „ikke de sædvanlige urostiftere“. Desuden har det været muligt via internettet at give manifestet en stor udbredelse, uden at der står en central organisation bag.

Politiets foretog endnu en anholdelse lige før manifestet blev offentliggjort, nemlig af en velkendt kritiker af styret, Liu Xiaobo. Så vidt vides var han endnu ikke blevet løsladt i slutningen af februar.

En amerikansk professor med speciale i kinesisk lovgivning, Thomas Kellogg fra Fordham Universitet i

New York, giver, ifølge den canadiske avis Toronto Star, denne karakteristisk af charterets betydning: det sætter fokus ikke blot på demokrati og frihed, men berører også emner som skatte-reform, miljøbeskyttelse og endog Kina som en forbundsrepublik – fremskridtsvenlige tanker, der får det kommunistiske parti til at virke stillestående, skriver bladet.

I Kina er Charter 08 blevet diskuteret flittigt på internettet, og mænderne bag manifestet har ladet sig interviewe af vestlige mediers korrespondenter i Beijing.

En kendt kritiker af styret, Bao Tong, var med i det kommunistiske partis øverste ledelse i 1980erne, men blev udrenset, efter at han offentligt havde støttet demonstratorerne mod styret i 1989. Han er underskriver på Charter 08. Han har i et åbent brev anmodet det kommunistiske partis ledelse om at forklare, hvad ulovligt der er ved charteret. Hvorfor betragtes det som en forbrydelse at tale om frihed, menneskerettigheder, demokrati og retssamfund?

En kinesisk forfatter og politisk kommentator, Xujun Eberlin, der bor i USA, skriver i sin blog, at der på internettet er kommet indvendinger mod Charter 08, fx om ikke forslagene er for vestlige eller om den foreslåede demokratiske model passer til Kina.

„Om chartret ikke er godt for andet, har det givet stødet til en stor diskussion om Kinas fremtidige retning“, skriver hun.

Charter 08's forbillede, det tjekkoslovakiske Charter 77, havde Tjekkiets senere præsident, Václav Havel, som medforfatter. Han har i den amerikanske avis Wall Street Journal støttet Charter 08 med et indlæg den 19. december 2008: „Kina 2008 er ikke Tjekkoslovakiet 1977. I mange henseender er Kina i dag friere og mere åbent, end mit land var for 30 år siden. Alligevel reagerer de kinesiske myndigheder i mange henseender på samme måde som den tjekkoslovakiske regering reagerede på Charter 77“.

MANGE AKTIVITETER, LIDT FÆRRE MEDLEMMER

GENERALFORSAMLING I DANSK-KINESISK FORENING

Kina er kommet meget tæt på os i det forløbne år, sagde formanden for Dansk-Kinesisk Forening, Jette Mechlenburg, da hun aflagde beretning på foreningens generalforsamling den 24. februar 2009 i København.

„Vi har været vidner til store begivenheder – snestorme i Sydkina, jordskælvet i Sichuan-provinsen, uroligheder i Tibet og den i Kina med længsel ventede Olympiade, hvor Kina skulle vise verden sin formåen på alle fronter. Oprøret i Tibet tog for en tid verdens opmærksomhed. Alligevel slog OL igennem og begejstrede hele verden – efterfulgt selvfølgelig af spørgsmål i Vesten: Gavnede det enorme opbud af investeringer i og kræfter på at gennemføre en perfekt Olympiade den almindelige kineser på længere sigt? Og hvad med menneskerettighederne? 2008 sluttede med starten på den globale finanskrisen som også rammer Kina hårdt med tusindtallige fabrikslukninger og deraf følgende arbejdsløshed“.

Formanden kom ind på årets mange aktiviteter inden for foreningens efterhånden mange afdelinger: Kinabladet, Mødegruppen, Hjemmesider, Kinakanalen, Skoletjeneste og bogsalg, Sprog- og Kulturgruppen.

Kinabladet har i 2008 fulgt kursen fra de foregående år, nemlig at fortælle så bredt som muligt om, hvad der sker i Kina og hvordan kineserne har det.

„Jeg vil gerne på foreningens og bladets vegne rette en stor tak til S.C. Van Fonden. Takket være økonomisk støtte fra denne fond – førhen kendt som Daloon Fonden – er vi i stand til at levere et blad af høj teknisk standard. Fonden har de foregående år ydet et årligt beløb på 30.000 kr., det er for 2009 forhøjet til 40.000 kr.“

Mødegruppen har stået bag tretten arrangementer i 2008, nemlig ni foredrag, tre udstillingsbesøg samt en filmreception på den kinesiske ambassade. Foredragsholderne har på fortrinlig vis givet deres bidrag til forståelse af såvel kulturelle og sociale som politiske forhold i det små som det store i Kina. Til de ni foredrag og tre udstillingsbesøg har der været 281 deltagere, et gennemsnit på 23

deltagere pr arrangement. Det er en lille nedgang i forhold til 2007, hvor antallet af deltagere var gennemsnitligt 29 per arrangement.

Foreningen har tre hjemmesider:

www.dansk-kinesisk.dk

<http://kinakanalen.forumup.dk>

www.kinabladet.dk

På foreningens hjemmeside informeres der om foreningens virke, vedtægter, skolekasse mv. Under arrangementer er der en uddybende omtale af hvert arrangement og en introduktion til foredraget. Desuden er der links til Kinakanalen, Kinabladet og andre hjemmesider om Kina.

Foreningens hjemmeside har i 2008 har ca. 41.000 besøg.

Kinakanalen er stedet, hvor alt vedrørende Kina kan drøftes. I januar 2009 var der tilmeldt 188 brugere, det vil sige at der siden februar 2008 er kommet 135 nye brugere til. Nogle af de ældste indlæg har været vist mere end 700 gange.

Det store arbejde med at betjene skoler med skolekasser og læreanstalterne med bogsalg bestrides stadig af Gudrun Lindhard, men efter at hun i 2008 for første gang i sit lange liv har været plaget af sygdom, håber hun, at en anden vil overtage arbejdet. Hun fortsætter dog indtil videre.

Sprog- og Kulturgruppen har holdt et par vellykkede arrangementer.

Der har i 2008 været en lille tilbagegang i medlemstallet. Foreningen havde den 31. december 2008 258 medlemskaber – parmedlemmer og enkeltmedlemmer – med i alt 330 personer. Det er en nedgang på 18 medlemskaber i 2008. Men der er kommet flere parmedlemskaber til erstatning for de enkeltmedlemmer, der har forladt foreningen, så antallet af personer er kun faldet med 8. Antallet af abonnementer er uændret 29.

Udførligt referat af generalforsamlingen, incl. valg til bestyrelsen, findes på www.dansk-kinesisk.dk

Dansk-Kinesisk Forening
Regnskab for året 2008

Indtægter	
Varesalg	14714
Skoletjeneste og lamper	4376
Kontingent og abonnementer	60420
Tilskud fra fonde m.v.	30000
Tilskud fra Bladpuljen	6054
Renteindtægter	3264
<i>Indtægter i alt</i>	<i>118828</i>

Udgifter	
Mødegruppen	1860
Div. arrangementer	245
Porto, fragt	3011
Tryksager m.v.	405
Hjemmeside, internet og tlf.	7785
Rejse- og mødeudgifter	2457
Kontorartikler	1261
Gaver og blomster	935
Donation til Sichuan	5000
Gebyrer bank og giro	340
Afskrivning på inventar	5781
Trykning af blad	53713
Køb af fotos og materiale	19576
Div. udgifter ved bladproduktion	4392
Internet/blad	2344
Porto vedr. bladudsendelse	15921
Rejser	90
Kontingent til foreninger	600
<i>Udgifter i alt</i>	<i>125716</i>
<i>Årets resultat</i>	<i>- 6888</i>

Status:	
Aktiver:	
Kassebeholdning	5611
Bank	132885
Varelager	5252
Inventar	10432
Debitorer	1210
<i>Aktiver i alt</i>	<i>155390</i>

<i>Passiver:</i>	
Kreditorer	0
<i>Gæld i alt</i>	<i>0</i>

Egenkapital primo 2008	162278
Årets resultat	- 6888
<i>Egenkapital ult. 2008</i>	<i>155390</i>
<i>Passiver ialt</i>	<i>155390</i>

København, den 11. februar 2009
(sign.) Lene Løgstrup (kasserer)

Regnskabet er revideret efter foreviste bilag
(sign.) Bjørn Runge

RI CHANG SHENG HUO

OM HVERDAG OG TILVÆRELSE, SAMLET AF CLAUS SEIDEN

ri chang – hverdag

Film og eksil

Skuespillerinden Gong Li („Den røde Lanterne“, „Mit liv som Geisha“ og andre internationalt anerkendte film) er ikke længere kineser, selv om hun var blandt landets mest beundrede og kendte og havde sæde i „Det Kinesiske Folks Politiske Rådgivende Konference“ (hvis medlemmer udpeges af det kommunistiske parti). Hun er blevet statsborger i Singapore, og det har skabt vild diskussion blandt hendes fans.

På nettet kritiserer mange hende, nogle kalder hende ligefrem en forrædder, som ingen kineser skal have nogen kontakt med længere. Andre tager hende i forsvar: For det første er hun gift med en mand fra Singapore, for det andet er det meget nemmere at rejse i udlandet med et pas fra Singapore end med et fra Kina, og for det tredje er der net-skrivere der peger på, at „der må jo være en grund til, at så mange kinesere foretrækker at blive f. eks. amerikanere – mens man aldrig hører om en amerikaner, der vil være kineser“.

Gong Li har vinket farvel til Kina og sagt go'da' til Singapore. Foto fra Gong Lis hjemmeside (www.admiringgongli.com)

Film og kungfu

Hvordan bliver man populær i Kina? Det gør man i vore dage ikke ved heroisk indsats, men ved at skabe gode eller spændende film. En liste over de mest populære kendte mennesker har filminstruktøren Zhang Yimou helt i top, og på linje med ham lå den aldrende kungfu-skuespiller Jackie Chan. Det var Zhang Yimou, der stod for iscenesættelsen af den storblåede åbningshøjtidelighed i Beijing for De Olympiske Lege.

Folkets Dagblad understreger, at berømteder, der har været indblandet i skandaler er røget meget langt ned på listen: Hongkong-entertaineren Edison Chen, som viste sig på nogenfoto, popsangeren Zang Tianshuo, der sigtes for at have hjulpet en forbryderbande og skuespillerinden Deng Jie, der er blevet sat i forbindelse med mælkeskandalen. Og så tilføjer partibladet: Udvalget af kandidater blev foretaget på fair, videnskabelig vis, og arrangementer af denne art kan styrke berømtedernes vilje til at påtage sig samfundsmæssigt ansvar.

Nudler for Mao

Der var næsten ingen familier i landsbyen Shaoshan, der ikke spiste nudler til morgenmad 2. juledag. Nudler menes at give et langt liv, og derfor spiser man dem altid på folks fødselsdage. Og 2. juledag ville Mao Zedong være blevet 115.

Det mindedes så både alle indbyggerne i hans hjemby Shaoshan i Hunan-provinsen og mange tilrejsende. Fødselsdagen blev markeret med et marathontløb gennem byen med start ved Maos barndomshjem, og Shaoshan har nu omdøbt sin største plads til Mao Zedong-pladsen.

Også i Beijing og på nettet blev Mao mindet: Næsten 20.000 mennesker besøgte mausolæet på Den Himmelske Freds Plads. På internet var der omkring 50.000 mennesker, der efterlod mindeudtalelser på kommunistpartiets officielle hjemmeside.

Parlamentariske grundregler

Nyvalgte medlemmer af Kinas nationale Folkekongres har fået strenge

formaninger af Folkekongressens formand, Wu Bangguo om at være hæderlige og undgå korrupsion.

Der må gælde streng disciplin, ikke blot for os selv, men også for vore familier og stab, sagde han og advarede medlemmerne mod at deltage i „kommercielle arrangementer“, såsom åbningshøjtideligheder i private virksomheder. Når kongresmedlemmerne tager på inspektion ude i landet skal de „tage så få medarbejdere med som muligt“, og de må passe på ikke at gå i vejen for lokale myndigheders arbejde.

Beskidt by

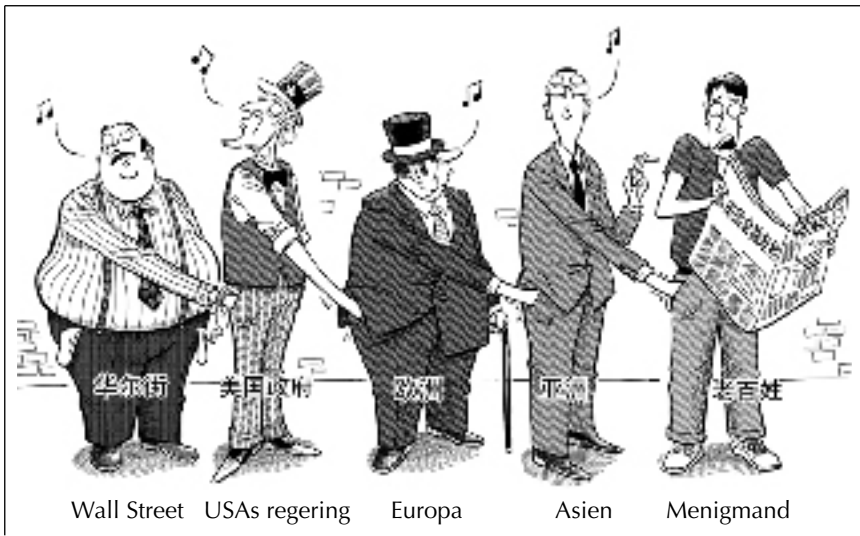
Hvis man tjener over 50.000 kr. om året, regnes man i Kina for tilhørende middelklassen. Borgmester Miao Yuanli har tjent over syv gange så meget – ud over sin løn – i løbet af de seks år, han styrede byen Linfen, der blev kendt som „verdens mest forurenede by“. Pengene, omkring 360.000 kr., skaffede han sig ved bestikkelse, først og fremmest fra områdets mange kulmineejere, der søgte ham om tilladelser og dispensationer. Men Miao blev afsløret, og nu har den 55-årige fået sin dom: 14 års fængsel.

Lykkelige byer

Hangzhou er blevet udpeget som „Kinas lykkeligste by 2008“, og det vil sige, at byen nu har vundet den udmærkelse fem år i træk. Ialt blev 10 byer udpeget som særligt lykkelige af en ekspertgruppe, der vurderer på basis af meningsmålinger, hvor folk er blevet spurgt om fredshed med tilværelsen. Eksperterne siger, at „undersøgelsens formål er at bistå folk til en fuld forståelse af reformpolitikens resultater“. Efter Hangzhou fulgte byerne Ningbo, Kunming, Tianjin, Tangshan, Foshan, Shaoxing, Changchun, Wuxi og Changsha. Men altså hverken Beijing eller Shanghai.

Blærebil

Kinas bilindustri har fremstillet en sportsvogn, der menes at være verdens hurtigste. Den hedder Bugatti Veyron, og er blevet præsenteret i Shanghai og Beijing. Produktionsmålet er én bil om måneden, og

FINANSKRISEN. Tegning: Luo Jie/News Cartoon. Oversættelse: Signe Ptaszynski

den første vogn er ikke til salg. De efterfølgende vil man derimod kunne få for 50 millioner yuan (38,7 millioner kroner) inklusive kinesisk omsætningskat. Til eksport kan den sælges for 33,3 millioner. Hvert enkelt dæk koster 31.000 kr.

Pyramidefiduser

De pyramide-selskaber, der har forarmet mange mennesker i bl.a. Sydamerika, er nu også dukket op i Kina, og i et omfang, så det er blevet nødvendigt at lovgive imod dem. Den Nationale Folkekongres har fået forelagt et lovforslag, der betyder, at deltagere kan få op til fem års fængsel og bagmændene endnu højere straffe. Et andet lovforslag er rettet mod uofficielle banker, som foretager større, finansielle transaktioner. De vil fremtidig blive klassificeret som kriminelle organisationer.

Verden set fra Beijing

Det kinesiske nyhedsbureau Xinhua har lavet sin egen liste over de ti vigtigste internationale begivenheder i 2008, og den siger lidt om, hvordan verden ser ud, set fra Beijing.

Først på listen kommer de skarpe udsving i oliepriserne, der steg fra 100 dollar per tønde ved årets begyndelse til 147 dollar og så faldt til knapt 34 dollar kort før jul.

Derefter følger den ødelæggende

tropiske storm, der ramte Myanmar i maj, og som kostede 84.500 mennesker livet og kvæstede 19.400. Så kom urolighederne i Thailand, den fastlåste situation mellem de to Koreaer, Beijings succesfulde OL-arrangement, konflikten mellem Rusland og Georgien og dens følger for forholdet mellem russere, europæere og amerikanere. De sidste tre begivenheder på listen er valget af Obama til amerikansk præsident, terrorangrebet på hotellerne i Mumbai og Israels luftangreb på Gaza.

Færre børn, flere penge

Kinas etbarns-politik fortsætter, men med mindre rigoristiske indgreb end hidtil. Den er også blevet døbt om: Nu hedder den „Færre børn, hurtigere velstandsprogrammer“. Etbarns-politikken menes at have bremset befolkningstilvæksten så væsentligt, at der i dag er 400 millioner kinesere færre, end der ville have været uden indgrebene.

Der har fra starten været undtagelsesregler for etniske mindretal, som fortsat har tilladelse til at få op til tre børn, og i en del år har man tilladt bondefamilier, der havde svært ved at klare sig med kun ét barn, at de kunne få barn nummer to.

Nu har myndighederne indført nye regler. Bondefamilier, der giver afkald på at få et tredje barn, får et engangs-

tilskud på 2300 kr., og familier, der har været ude for den tragedie, at deres eneste barn døde, eller viste sig at være handicappet, får et månedligt tilskud på 60 kr., hvis moderen bliver 49 uden at få endnu et barn.

Traditionen om at man skal have en søn, der kan forsørge en i alderdommen, har været en væsentlig hindring for etbarns-politikken. Nu svarer staten med at bevilge en aldersrente på 550 kr. om måneden til alle 60-årige landboer, der enten kun har ét barn eller to døtre.

Kamp om fodbold

Det kinesiske fodboldforbund forsøger at bekæmpe tendensen til, at spillere slås indbyrdes i stedet for at gå efter bolden. Så da landsholdsspilleren Li Weifeng fra Wuhan kom op at slås med en modspiller under en kamp mod Beijing Guoan, fik begge spillere en bøde på 6000 kr. og blev udelukket fra de næste otte kampe.

Det fandt man sig ikke i i Wuhan. Klubben der meddelte, at den ikke ville spille de resterende kampe i superligaen, hvis ikke kendelsen blev ændret. Så smed fodboldforbundet klubben ud af ligaen og lukkede for dens deltagelse i alle andre serier. Og nu har Wuhan anlagt sag mod forbundet.

Fodboldfan blev munk

Striden mellem Wuhans fodboldklub og det kinesiske fodboldforbund har fået tusinder af fans fra Wuhan til at gå i protesttog, men ikke nok med det.

En Wuhan-tilhænger har meddelt, at når hans klub ikke længere må spille, protesterer han personligt ved at gå i kloster. Han har meldt sig som novice i det buddhistiske Shaolin-kloster for at føre et fredfyldt liv som munk uden bekymringer med fodbold, siger han.

shenghuo – tilværelse

丹
中
愛
華
協
會

ARRANGEMENTER

Kørekort til kinakanalen.dk
Møde i Dansk-Kinesisk Forening
mandag d. 16 marts 2009 kl. 19.30
i Forsamlingshuset, Kulturstaldene,
Onkel Dannys Plads, Halmtorvet 13,
1700 København V

På mødet vil vi gennemgå, hvordan du opretter dig som bruger på Kinakanalen, og hvordan du kan svare på indlæg eller selv lægge et indlæg ind.

På Kinakanalen kan alle dele information om Kina. Du kan efterlyse bøger, starte en debat om et kina-relateret emne, fortælle om en spændende udstilling du har set, og meget mere. Har du en bærbar computer med trådløs internetadgang, kan du tage den med og følge med på storskærm og få hjælp til tvivlsspørgsmål. Og har du ikke en bærbar, vil du kunne følge med i demonstrationerne alligevel og få lov at prøve på de opstillede bærbare computere. Vi vil også vise, hvordan man finder spændende kina-links fra hele verden.

Helle Willum Jensen og Steen Jensen, som er moderatorer på Kinakanalen, vil efter bedste evne forsøge at hjælpe dig med alle spørgsmål om Kina på nettet.

Entré: Medlemmer af Dansk-Kinesisk Forening 20 kr., andre 30 kr.

Dansk forbrug, kinesisk forurening

Foredrag i Dansk-Kinesisk Forening af klimamedarbejder ved Verdensnaturfonden Signe D. Frese
tirsdag den 21. april 2009 kl. 19,30
i Forsamlingshuset, Kulturstaldene,
Onkel Dannys Plads, Halmtorvet 13,
1700 København V

Danmark bryster sig af at være et af de lande, som har formået at reducere CO₂-udledningen, samtidig med at den økonomiske vækst er steget. I foredraget vil Signe D. Frese forsøge at punktere denne myte. En rapport fra WWF Verdensnaturfonden viser, at vi i virkeligheden bare har flyttet vores CO₂ udledning uden for landets grænser, fordi vi importerer flere og flere

varer fra udlandet. Kina er inden for få år blevet en af vores vigtigste handelspartnere, hvilket har medført, at vores CO₂-udledninger i Kina i perioden 2001-2006 er vokset med 140 pct. Kina er nu det land i verden, hvor vi danskere samlet set sætter det største CO₂-fodaftryk.

Signe D. Frese arbejder som klima- og globaliseringsmedarbejder ved WWF Verdensnaturfonden. Hun har bl.a. udgivet rapporten: „Dansk forbrug, global forurening – en analyse af Danmarks CO₂-fodaftryk med særligt fokus på Kina” og en klimaguide til virksomheder.

Entré: Medlemmer af Dansk-Kinesisk Forening 20 kr., andre 30 kr.

Jordskælv i Kina

Foredrag i Dansk-Kinesisk Forening af statsseismolog Søren Gregersen
onsdag den 13. maj 2009 kl. 19,30
i Forsamlingshuset, Kulturstaldene,
Onkel Dannys Plads, Halmtorvet 13,
1700 København V

Det store jordskælv i Kina i 2008 skete i en zone, som i det globale billede er en jordskælvszone. Jordens yderste lag består af 100-200 km tykke stive plader, som bevæger sig med hastigheder på nogle få centimeter per år i forhold til hinanden. Jordskælvene sker i smalle zoner på grænsen mellem disse plader. Men zonen i Kina er ikke så tydelig og skarp, som det ses andre steder på jorden, så jordskælvene i Kina er i sig selv interessante. Søren Gregersen vil fortælle lidt om, hvad der foregik ved jordskælvet i Kina i 2008, og sætte det i relief i forhold til jordskælvsaktiviteten på hele jorden og specielt i Danmark.

Søren Gregersen, der er uddannet som geofysiker, har været ansat i nær ved 40 år som seismolog, først i Geodætisk Institut og nu i De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS).
Entre: Medlemmer af Dansk-Kinesisk Forening 20 kr., andre 30 kr.